

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

(264) 1960 оной майн 27, пятница Сэн 20 мүнгэн

Хибүүдэй зунай амаралта эрхимээр эмхидхэхэ

Зунай амаралта дүтэлгэ хайхан Эхэ ороноймнай хэ-
лион пионерүүд, багашууд
лагерьнуудта, үхибүүдэй
нуудта, эдир туристуудай
нуудта амаржа эхилхэнэ.
Жэлдэ республика доторнай
ай, багашуудай амаржа
лагерьнууд, үхибүүдэй
нууд нээгдэхэ. Гансал проф-
лион мүнгэ, зөөрөөр пионер-
30 гаран лагер нээгдэхэ,
аяар 12 мянган хурагшад
Мүн хүдөө нутагуудта кол-
хозуудай мүнгэ, зөөрөөр
олон үзэсхэлэн хайхан ла-
дэ блэн болгодоод, үли-
хүлээжэ байна.

Зунай амаралтада анха-
хээр хандуулан партий-
комсомолой организацинуу-
лон профсоюзудай орол-
пионерүүдэй зунай ама-
бэлдэхэ хаа хаанагүй
хайнаар ябуулагдана. Улан-
Ленинэй орденот паровозо-
заводой коммунистуудай,
полшуудай эдбхитэй, эршэм-
оролдоной ашаар тэндэх
эршэдэй, чинжэнэр, техник
тэдэй, алба хаагшадтай хэ-
лгээд үхибүүд угаа сэнгэли-
ша үрэ эхэтэйгээр лагер-
үхибүүдэй талмануудта
эдир туристуудай аялал-
сахаа аргатай болонхой.

убликын Гэгээрэлэй мини-
болон тэрэнэй нутагай
дугай түсэбэй ёһоор, үхибүү-
гашуудай бэе махабада су-
ста, сэнгэлиг байгаагайтай
амаруулханаа гадна, тэдэ-
шатай тунатай ажалда ха-
ржа хүдэлмэри дэлсэ эхэ-
ябуулагдаха. Зундаа үхи-
садуудта амаржа байһан
мянгад багашууд городой
газарнуудта зунаха бай-

баадуулаа шухала. Пионерүүдэй
лагерь бүхэн өөрын садтай, огород-
той, хуралсал-туршалгын участог-
тай, элдэб кружогой хүдэлмэри
ябуулаха таһалгатай байха ёһотой.
Амаржа байһан үхибүүд унтри
хэбтэрэ хуряаха, эдэ хоолоо ша-
налсаха, гэр байра соохёо, газар-
гуурьяа арилгаха гэхэ мэтын гэр
тойронхи, гар үзүүрэй хүдэлмэридэ
хабаадуулагдаха зэргэтэй. Амаржа
байһан хурагшадые дүтын колхоз,
совхоз, РТС-үүдэй хүдэлмэридэ ша-
далайн зэргээр хүдэлгэхэ шухала.
Үхибүүдэй хээн ашатай тунатай
ажал болбол спорт, элдэб наадан,
хүдөөгүүр аяншалга гэхэ мэтын
амаралтатой зэргэ ябуулагдаад
байхадаа, үхибүүдэй бөдөншье
хайн, угаа ехэ хүмүүжүүлхэ уда-
шанартайшье байха бишу.

Хэлэн мянгад хурагшад зундаа
колхозуудай болон промышленна
предприятинуудай хүдэлмэридэ ха-
баадалсажа, долоон жэлэй түсэбье
белүүлхын түлөө совет хүнүүдэй
баатарлигаар ажаллажа байһание
нүдөөрөө хараха байна.

Зунай амаралтын үедэ хургуули-
нууд үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хү-
дэлмэрэ урдындаа ади таһал-
гаргайгүйгээр ябуулаха уялгатай.
Ушар нимээгэ багшанарай зунай
амаралты үхибүүдэй амаралтатой
тааралдуулаар. Багшанарта ту-
һалхын тула эмхи зургаанууд, дээдэ
хургуулинуудай комсомолой ор-
ганизацинуудай эдбхитэй комсомол-
шуудаа түбхын түрүүн хүдөө нута-
гуудта эльгээгэ хаан хайн байгаа.
Гэхын дашарамда үхибүүдэй зунай
амаралтын амжалта гол түлэб
вожатануудые, хүмүүжүүлгшэдые,
уран хайханай мэргэжэлтэ, меди-
цинскэ хүдэлмэрилгшэдые шада-
марар шэлэн олоһон дээрһээ ду-
лдагдаха. Гэбшье үхибүүдэй ама-
ралта хүтэлбэрлэхэ хүнүүдые хү-
сэд хайнаар шэлэжэ олоогүй хур-
гуулинууд, эмхи зургаанууд үшөөл
бни байһаар.

Пионерүүдэй лагернуудай нээг-
дэхэ саг ойртоо. Бэлдэхэлэй хү-
дэлмэри бүри яаралтай, шу-
даргыгаар ябуулхаар болоо. Гэ-
бшье зарим эмхи зургаанууд,
организацинууд үхибүүдэй ла-
гернуудта анхаралаа муртэйгөөр
хандуулагүй. Гусиноозерскын ру-
доуправлени, Улан-Удэ городой зар-
им предприятинууд пионерүүдэй
лагерьнуудые эмхидхэхэ, гэр бай-
рынь заһабарилха, түгэс хэрэг-
сэлээрнэ түхээрхэ хэрэгтэ хайша
хэрэгээр хандаһаар. Үхибүүдэй
амаралтын саг хаһаха, лагернууд-
дые нээлгэ хожомдуулаха болоо
һаа, тэндэх партийна, советскэ,
профсоюзна болон комсомолой
организацинууд харюусаха болоно.
Үхибүүдэй хүлээлгэ амаралтын
саг эрхэнэ. Тэдэнэй зунай амарал-
ты эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэшье
партийна, советскэ, профсоюзай бо-
лон комсомолой организацинуудай
уялга, нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Баян ургаса абахын түлөө оролдосотойгоор тэмсэхэ хэрэгтэй, нүхэд мөханизаторнууд!

Хүдөөгэй полинууд дээрэ тарянай ургаса гаража байһай. Зураг дээрэ: Бичурын «Победа» колхозой агроном С. Фомин, паркомой секретарь М. Маркова, Бага-Куналейн сельсоведэй секретарь Е. Каурова гэгшэд ургасын гараса шалгажа байна.

АЛТАШЫН АДАГ. Д. ЖАНАЕВАЙ ЗВЕНО ТАРИЛГАДА ОРОБО

Хелго голый эрьсэд байдаг поли кукуруза тарилгада эртээн-һээ бэлдэгдэһэн. хабар эртэ уһалагдажа, хайса үтэжүүлэгдэһэн байгаа. Мүнөө тэрэ поли 25—30 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалагдаа. Газарай нуруу хүндэ катогоор тэгшлэгдэһэн байха юм. Майн 24-нэй үдэр энэ полидо Суулгын суута кукурузашан Дамба Жанаев тарилга хэжэ эхилбэ.

Кукурузын үндэр баян ургаса абахын тулада Дамба Жанаевай даадаг звеногойхид ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Тэдэнэй даадаг 125 га кукурузын полидо гектарай 25—30 тонно наг шэбхэ зөөгдөжэ тараагдаа. Звенодо үгтэһэн техникэ, зэбсэгүүд шанар хайнтайгаар заһабарилгажа бэлдэгдээ.

—Тарилгада орохынгоо урда тээ инженер Логвиной түхээрэлгы саялжээ тааруулжа тодхойнон байнади. Тиигээд тэрэ саялжээгээ зүб квадратдуудые гаргаха туршалга хээ нэмди.—гэжэ кукурузашан нүхэр Жанаев хэлэнэ.

—Нёдондо арбан үдэрэй туршада кукурузаа тариха дүүргэ нэмди. Мүнөө жэлдэ баһал тэды хоног соо тариха дүүргэхэбди. Үдэрэй 10 гектар тариха түсэбөө заатагүй дүүргэхые оролдонбди.—гэжэ кукурузашан Дамба Жанаев, Василий Кузьмин гэгшэд мэдүүлнэ.

Байгша ондо энэ звеногой тариха 125 гектарай 20 гектарынь туршалгын участок болгодоо. Мүнөө-тэндэнь га бурин 25 тонно наг шэбхэ гаргагдажа тараагдаад, хахалагдажа байна. Туршалгын участок дээрэ хэгдэхэ хүдэлмэри Бурядай комплексно институтай научна сотрудилик нүхэр Алексеев хүтэлбэрлэхэ, кукурузашадта тусхай заабари үгэхэ байна.

—Туршалгын участок дээрэ тарилгада кукурузын үрхэнэй 100 килограмм бүридэ 4 литр хэмжээтэйгээр микроэлемент оруулагдаха юм.—гэжэ нүхэр Алексеев хөөрэнэ. Кукурузын үрхэ дэбтээжэ, химическэ тусхай бодосудые холилсохо до ургасань 25—30 процентээр дээшлэхэ юм. Тиихэдэ нимэ холисотой кукуруза ган гасуртай жэлдэ тогтууритай ургаса үгэдэг, намарай түрүүшын хүйтэнһөөшье айдаггүй юм.

Эндэхид туршалгынгаа участогта тарилга хээд, 3—4 хоноод байхадаа ургасын гарахын урда тээхи борнойго хэхэ байна. Тиихэдэ 5 сантиметр ута шүдэнүүдэй модон борной хэрэглэхэ. Удаан ургасын гаража, эшэнүүдэй 3—4 набаһанай болоод байхадань зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ юм. Тиихэдэ гектар бүридэ 60—70 килограмм минеральна тэжээл нэмэлтэ болгон оруулахаар хараална.

Тиигээжэ суута кукурузашан Дамба Жанаевай звеногойхид байгша ондо нёдондойхиноо үшөө ехэ ургаса хуряахын түлөө тарилгын түрүүшын үдэрһөө тэмсэжэ эхилээ. Т. Гармаев, манай корр.

Эртын пар яахадаа удаанаар хахалагданаб?

Эртын пар хахалха хүдэлмэрине июнин 1 болотор дүүргэхэ гэхэн тон зүб тогтоол партиин Хорин аймакомой Пленум хаяхан баталан абаа. Тэрэ гэхээр арба гаран хоног үнгэрбэ.

Аймагайхид нёдондо 17164 гектар партай байгаа һаа, энэ жэлдэ түсэбэй ёһоор 23051 гектар эртын пар хахалжа бэлдэхэ юм. Тиигээжэ эндэх колхоз, совхозууд энэ жэлдэ бүхы таряалангай 27,6 процентые нь пар болгон хахалха түсэбтэй. Энэ үшөөл бага гэжэ һанагдана. Энэни хараада абажа, мүнөө аймагай хүдөө ажахын инспекцин газар эсхэмжэлгшэ К. Н. Носырев халхала, элдүүрилхээр шэнэ газар бэлдэрхэ хүдэлмэри ябуулажа байна. Хэжэнгын совхоз байгша ондо 500 гектар шэнэ газар хахалжа ашаглаха түсэбтэй.

байбал, мүнөө миил 200 гектар болгоо.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 1-дэх комплексно бригадада (механизацин талаар бригадрай туһалагша Ч. Санжижапов) тракторнуудын ходо эбдэрнэ, һаатана, ёһоор ябанагүй. Эндэ нэгэшье тракторист пар хахалалга үдэрэ үдэрингөө даабари дүүргэнгүй. Баһал нимэрхүү байдал «Дружба», «Победа» колхозуудта, совхозуудай зарим фермэнүүдтэ үзэгдэнэ.

Нёдондойоо голоомын узуурта эртын пар хахалхадаа заатагүй тусхай борнойгоор тэрэнээ борнойго хэрэгтэй. Тээд ажахынудта хахалгалгын агротехникын энэ шухала эрилтэ эхэнхидэ дүүргэгдэнгүй. Хэжэнгын совхозой 4-дэх фермэдэ эртын пар хахалгалгын агротехникые юундэ нигэжэ бүдүүлгээр хазагаруула гэшьеб?

Хүдөө ажахын инспекцин главна агроном нүхэр Г. Сагадиев, агроном нүхэр Д. Гомбоев гэгшэдше пар хахалгалгын агротехникэ наринаар сахна. ерэхэ жэлдэ эрхим шанартай пар бэлдэхэ хэрэгтэ ёһоор һаналаа табилдаггүйн жэгтэй.

Аймгүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын инспекцин, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, мэргэжэлтэд эртын пар хахалха тон шухала хүдэлмэридэ гол анхаралаа хандуулжа, түсэбөө заатагүй дүүргэхын зорилгоор яаралтай хэмжээ абаха абажа гэжэ һанагдана.

Ж. Бадмаев, манай корр.

Хорин, Анаагай. Хэжэнгын совхозууд энэ хабартаа эртэнһээ хойшо пар хахалжа эхилээ юм. Жэ-шэнь, Хорин совхозой 4-дэх фермнхид 1210 гектар эртын пар хахалха түсэбтэй аад, майн 15-най мэдээгээр 450 гектар хахалаад байһай. Энэ фермын трактористнууд нүхэд Ю. Степаннше, Ц. Цыреторов, А. Рожков, Д. Лхасаранов гэгшэд илангаая оролдосотойгоор хүдэлжэ, «ДТ-54» трактораар хахалхадаа 7 га даабарин орондо, халаан бүридэ 7,5—8 га хүрэтэр хахалаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Дружба», «Победа» колхозууд эртын пар хахалха хүдэлмэрээ ехээр удааруулжа, мүнөө хүрэтэр муртэй юумэ хээгүй. Жэшэнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз нёдондой энэ үедэ 600 гаран га хахалхан

Хүдөө ажахын инспекцин главна агроном нүхэр Г. Сагадиев, агроном нүхэр Д. Гомбоев гэгшэдше пар хахалгалгын агротехникэ наринаар сахна. ерэхэ жэлдэ эрхим шанартай пар бэлдэхэ хэрэгтэ ёһоор һаналаа табилдаггүйн жэгтэй.

Аймгүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын инспекцин, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, мэргэжэлтэд эртын пар хахалха тон шухала хүдэлмэридэ гол анхаралаа хандуулжа, түсэбөө заатагүй дүүргэхын зорилгоор яаралтай хэмжээ абаха абажа гэжэ һанагдана.

Ж. Бадмаев, манай корр.

Республикын колхоз, совхозуудта төжөөлэй ургамалнуудай тарилгын ябаса тухай

1960 оной майн 25-най мэдээн

Аймаг	Саян дараха наран саян, мүн бусад ургамалнууды тарилга (кукурузагүйгөөр) түсэбэй дүүргэлтэ процентээр	Кукуруза тарилга (гектар)	Төжөөлэй корнеллодууды тарилга (гектар)	Аймаг	Саян дараха наран саян, мүн бусад ургамалнууды тарилга (кукурузагүйгөөр) түсэбэй дүүргэлтэ процентээр	Кукуруза тарилга (гектар)	Төжөөлэй корнеллодууды тарилга (гектар)
Б-Кударын Баргажанай	82	—	150	Курумканай	106	—	50
Баунтын Бичурын	42	—	260	Бичурын	83	—	76
Борьбогой	—	30	—	Борьбогой	82	283	100
«Октябрьский»	86	114	340	«Октябрьский»	70	235	50
Зэдэн	12	209	130	Яруунын	29	—	210
Яруунын	21	—	220	Исингын	47	—	100
Занграйн	64	49	150	«Комсомольский»	—	—	50
Закаменай	24	—	180	Онохойн	47	55	100
Иволгын	30	—	80	Иволгын	143	30	150
Кабанскын	39	14	100	Кабанскын	36	13	30
Кяхтын	97	152	230	Кударын	60	—	125
Мухаршэбэрэй	74	—	220	Кяхтын	99	—	100
Прибайкалин	91	—	100	«Пограничный»	30	60	50
Хойто-Байгалай	—	—	10	Суулгын	135	5	60
Сэлэнгын	93	—	300	Эрлэм	95	57	100
Тарбагатайн	101	—	320	Сэлэнгын	57	45	120
Торин	63	42	150	Саяанай	82	85	100
Түнхэнэй	70	367	170	Анаагай	63	41	150
Хорин	64	—	160	Хэжэнгын	76	2	50
СОВХОЗУУД:							
Оймурай	85	8	20	Хорин	55	—	135

гэй хүүгэды хайнаар ама-
бүхы эрхэ нүхэсэл манда
колхозой, колхозууд хоорон-
пионерүүдэй лагернуудые ба-
эмхидхэхэ хүдэлмэри Барга-
Зэдэн, Түнхэнэй, Мухаршэ-
болон бусад аймагуудта ни-
ржагайгаар ябуулагдажа
Жэшэнь, Баргажанай айма-
ны колхозуудта пионерүүдэй
нууд эмхидхэгдэ. Эдэни
Сталинай, Доржи Банза-
нэрэмжэтэ колхозуудта,
«Рьска» совхоздо, мүн тэндэ-
ны колхозуудта пионерүү-
дэбэрин лагернууд бэ-
лонхой. Мухаршэбэрэй ай-
300 үхибүүдые амаруулжа
колхозууд хоорондын ла-
гээдэхэнэ.

пионерүүдэй лагернууд гэшэ
батанай курортнууд болошо-
гуй. Тэндэ амархан үхибүү-
гүүлхэ, амаруулха, бэе ма-
ны сулажуулханаа гадна,
ашатай тунатай ажал хү-
дэлэ шадалайн зэргээр ха-

Соведэй Президиумэй Указ
АССР-эй Верховно Советэй
Президиумэй Хүндэлэлэй

нае—Кяхтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой тугалшан.

3. Литвинцева Зинаида Федотовнае—Бичурын аймагай Дзержинскийн нэрэмжэтэ колхозой тугалшан.

4. Матвеева Крестинья Исаковнае—Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тугалшан.

5. Эрдынеева Долгоржап Балжиевнае—Сэлэнгын совхозой тугалшан.

Президиумэй Лүрүүлгшэ Д. ДЫРЕМПИЛОН.
Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Коммунистическэ ёһоор ажаллагшадай зүблөөн мүнөөдэр Москвада нээгдэхэнэ

ВЛКСМ-эй болон ВЦСПС-эй зарлаһан коммунистическэ ажалай бригада, ударнигуудай Бүхэсоюзна зүблөөн мүнөөдэр Москвада нээгдэхэнэ.

Энэ зүблөөндэ хабаадагшад партиин XXI съездын баталан абаһан долоон жэлэй асари ехэ түсэбье болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрэн тэмсэлдэ ямараар хабаадажа байһанаа харуулха, хүдэлмэрингөө дүй дүршэлье андалдан абалсаха байна.

Манай республикаһаа энэ зүблөөндэ хабаадалсахаая промышленность болон хүдөө ажахымнай түрүү хүнүүд ошонхой. Тэдэнэй тоодо ПВЗ-гэй вагон-хабаргадаг цехын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой А. Оширов, «Механлит» заводой мяха-консервын комбинатай коммунистическэ ажалай бригадануудай бригадирнууд нүхэд Ю. Филиппов, Е. Хороших гэгшэд оролсоно. Манай республикада коммунистическэ ажалай бүхэли коллективэй нэрэ зэргэдэ хамагай түрүүн СССР-эй Верховно Советэй депутат Н. Я. Рыбниковагай хүтэлбэрлэдг мяха-консервын комбинатай желатинна цехынхид хүртэһэн байна. Тэрэжэсэн паровоз-

Виктор Поповой хүтэлбэрлэдг коммунистическэ ажалай бригадынхид энэ жэлэй эхин-һээ хойшо уралан нарижуулгын 8 дурадхал оруулжа, 5-ынь үйлдбэридэ нэбтэрүү-

лээ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Виктор Попов (дундан) уралан нарижуулгын үшөө нэгэ дурадхалаар өөрынгөө һанамжые нүхэдтөө харуулжа байна. Н. Дамбаевый фото.

дай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ
рүү тугалшадые Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй

нуудые түлжүүлхэдэ эр-
жалтанууды туйлажа, мяха
дунда эрид дээшлүүлхын тула
та боломжо олгоһонойнь ту-
рдай АССР-эй Верховно
Президиумэй Хүндэлэлэй
лар эдэ тугалшадые шагна-

онникова Надежда Алек-
нае—Бурядай хүдөө ажа-
нституудай хуралсал-тур-
ажахын тугалшан.

рникова Нина Спиридонов-
Бурядай АССР-эй Верховно
Бурядай АССР-эй Верховно

Удэ, Советүүдэй байшан.
нойн майн 26.

Нооно хайшалжа эхилээ

АРШЭБЭР. (телефоноор абтаба). Байгша ондо аймагай Суулгын хамта 22 мянган хониной нооно хайшалжа юм. Хонишод хонин дунда зэргээр 3,2 килограмм нооно хайшалжа уялгатай. Мүнөөнэй 2-дохи, 3-дахы фермэнүүдтэ хонидой нооно хайшалжа хүдэлмэ-
ллаа. 3-дахы фермын «Алташын адаг» гэжэ нутагай бригадын
ша хонишон Содном Будажаповай отарын эрье хонидой ноохон
агдажа байна. Тэндэ 12 машинатай аргетад хүдэлнэ.
хэдэ хоёрдохы фермын Бадмасуу Цыдендамбаевагай отарын
100 гаранинын хайшалгадаба. Мүнөө совхоздо нооно ябталха
поруулагдана түхээрэлгэ тодхойдо. Тиигээжэ гүрэндэ нооно ту-
хуудалмэри түргэдхэгдэхэ юм. Наяар түрүүшын хэдэн центнер
гүрэндэ тушаагдахань.

Т. Гармаев манай корр.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАА

Үүсхэл оролдолгын үрээ

Олонийн дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха тухай шэнэ эрилтын табигдаад байхдаа, Баргжанай районийн партийна организаци энэ хүдэлмэриние улам үргэн далайсагай, тодо хурса болгохы оролдож байна. Ойлгууламжын хүдэлмэри олон янзаар ябуулагдана. Гадна малшадай дунда мэргэжэл мэргэжлээрн мурьсөөн эмхидхэгдэнэ, абанан уялгадууцы шалгах нийтин комиссиинууд байгуулагданхай.

Олонийн ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхатаа хамта районын партийна организаци түүрүү дүй дүршэлые, хүдөө ажыхн наукин туйлалтанууды дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ тусгаар анхаралаа хандуулдаг байна. Бүхи колхозуудай бригада бүхэндэ экономикын эхин хуралсалда хураха кружогууд хүдэлнэ.

Колхозууд болон совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна организацинуудай секретарьнарай семинар үнгэргэгдэнэ. Нимэ семинарай хүдэлэр элэнэр аймагай түүрүү ажыдаа оножо, ажал хүдэлмэригэй, түүрүү дүршэлтэй танилсадаг гурымтай. Гадна партиин райком түүрүү хүнүүдэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ зорилгоор партиин райкомой бюро, пленум дээр элэнэй тоосоо шагнадаг болоо. Энэ хабар үнгэргэгдэнэ нэгэ нимэ семинар дээр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түүрүүлэгшэ нүхэр Санжиев тоосоо элнхэл хэлэн байгаа. Рязанин партийна организацин хүдөө шотагуудта ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэдг дүршэл тухайн нүхэр Санжиев семинарта хабаадагшадга хөөржэ үгэсэ лэнэ. Энээнэй хүдэлэр аймаг соогоо түүрүү Барханай Карл Марксын, Баян гол Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта тэдэнэр оножо, ажыхтайн танилсагай байна.

КПСС-эй райкомой бюро дээрэ Дыренэй Лениней нэрэмжэтэ колхозой луговодуудай дүй дүршэл тухай асуудал хэлсэгдэнэ. Энэнь аймагай бүхи луговодуудай хүдэлмэридэ тунатай байха юм.

Аймагай гүйсэдхэхэ комитэдэй хүдөө ажыхн инспекциин дэргэдэ түүрүү дүй дүршэл шэнжэлэн үзөөд, аймаг дотороо дэлгэрүүлхэ тусгаар совет байгуулагдаба. Энэ совет түүрүү хүнүүдэй дүй дүршэл тухай бэшэн ном хэблэн гаргадаг, уялгаа дүүргэжэ байхан тухай дүнгүүды харуулан бюллетен хэблэнэ.

Аймагай бүхи колхозуудта наалшадай үдэр, хонишодой үдэр, механизаторнуудай үдэр үнгэргэгдэдэг гурымтай. Энэ үдэр мурьсөөнэй дун гаргадаг, түүрүү дүй дүршэл тухай шэнжэлэн үзөөд, аймаг дотороо дэлгэрүүлхэ тусгаар совет байгуулагдаба. Энэ совет түүрүү хүнүүдэй дүй дүршэл тухай бэшэн ном хэблэн гаргадаг, уялгаа дүүргэжэ байхан тухай дүнгүүды харуулан бюллетен хэблэнэ.

Аймагай бүхи колхозуудта наалшадай үдэр, хонишодой үдэр, механизаторнуудай үдэр үнгэргэгдэдэг гурымтай. Энэ үдэр мурьсөөнэй дун гаргадаг, түүрүү дүй дүршэл тухай шэнжэлэн үзөөд, аймаг дотороо дэлгэрүүлхэ тусгаар совет байгуулагдаба. Энэ совет түүрүү хүнүүдэй дүй дүршэл тухай бэшэн ном хэблэн гаргадаг, уялгаа дүүргэжэ байхан тухай дүнгүүды харуулан бюллетен хэблэнэ.

Аймагай бүхи колхозуудта наалшадай үдэр, хонишодой үдэр, механизаторнуудай үдэр үнгэргэгдэдэг гурымтай. Энэ үдэр мурьсөөнэй дун гаргадаг, түүрүү дүй дүршэл тухай шэнжэлэн үзөөд, аймаг дотороо дэлгэрүүлхэ тусгаар совет байгуулагдаба. Энэ совет түүрүү хүнүүдэй дүй дүршэл тухай бэшэн ном хэблэн гаргадаг, уялгаа дүүргэжэ байхан тухай дүнгүүды харуулан бюллетен хэблэнэ.

сөөнэй дун гаргадаг, түүрүүүдлэ шаң үгтэдэг, Улаан туг баруулагддаг юм. Колхозуудай, совхозой партийна организацинууд хүдөө ажыхыда уни удаан сүүд үнэн сэхээр ажаллахан хүнүүдэй ой тэмдэгдэдэг болоо. Барханда, Дырендэ, Курумканда нимэ найндэрчүүд үнгэргэгдөө.

Майн 1-дэ аймагай центртэ малшадай найр наадан болоо. Энээндэ хабаадахын тулада аймаг дотор ехэ тэмсэл болоон байха. Үүлтэртэ үнээдэй фермын үнсөн бүринөө нарадаа 250 литр, юрын гүүртын үнсөн бүринөө 150 литр һу наанан наалишад, 100 эхэ хонин бүринөө 80 хурьга абанан хонишод, сүүдхэ бүридөө мал бүхэниэ 400 граммаар таргалуулан малшад, эхэ гахай бүринөө 10 поршонохо абанан гахайшад, тахяа бүринөө 20 үндэгэ абанан шүбүүшад энэ найрта хабаадаха эрхэтэй байхан юм. Ингэжэ аймагай мал ажалай түүрүү хүнүүд майн 1-нэй найр нааданда хабаадаа лэнэ.

Мүнөө аймагай тосхон, займа хүдэлэр эхэнэрүүдэй суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна. Ажыхын зорилгоууды бэсүүлхэ хэрэгтэ эхэнэрүүдэй үүргэ дээшлүүлхэ тухай элидхэлүүд эдэ суглаанууд дээрэ хэгдэнэ, эхэнэрэй Советүүд байгуулагдана.

Аймагай мал ажалда залуушууд олоороо хүдэлдэг. Тиммэлээ КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиндхэбэринүүдэ дүүргэхэ талаар залуушуудай зорилго тухай элидхэлтэй залуушуудай суглаанууд хаа хаанагүй үнгэргэгдэжэ байна.

Ангитаторнууд, лекторнууд, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ эрилтын ёһоор хүдэлмэрээ найжаруула. Малшадай дунда лекци, хөөрөлдөөнүүд ходо үнгэргэгдэдэг болоо. Мүн наада, концерт харуулдаг юм. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ 10 хоногой, нарын тодорхой зорилго табигдана.

Ойлгууламжын хүдэлмэридэ радио үргэнээр хэрэглэгдэдэг болонхой, Недели бүхэндэ нотаг нотагуудта радиожуриал гаргадаг. Мүн Дыренэй, Курумканай, Барханай колхозуудта түүрүүүдэй хэлэнэй үгэ магнитофон дээрэ бэшэгдэдэг, радиогоор дамжуулагдадаг болоо.

Баргжанай аймагай хүдөө ажыхын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй хоёрдохой кварталда абанан уялгаа дүүргэхын түлөө шармай тэмсэжэ байна.

Н. Дашнев, Р. Бодоулов.

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурядай обкомой пропаганда агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ—9-дхи номер бурят хэлэн дээрэ найхан хэблэлхэ гараба.

Блокнодой түүрүүшн хууданда «Хөөрөлдөө хэхэ материалнууд» гэхэн бүлэгтэ К. Продайвода Чингисхидтэй хэбн мурьсөөндө ажалдай амжалтанууды туйлаа, М. Лобыгин—Хүдөө ажыхы дээрэ ажалдай бүтээсэ дээшлүүлхэ арга замууд гэхэн статья толилогдонхой.

«Түүрүү дүй дүршэлэй трибунада» би тугалнууды яжа түлжүүлнэб гэхэн Ээдин аймагай Лениней нэрэмжэтэ колхозой тугалсан Ж. Б. Худаковай хөөрөөн хэблэгдэнэ.

Тэршэлэн «Спортин» бүлэгтэ М. Калаганский, А. Александров гшгшэдэй «Зунай урда тээ» гэхэн статья толилогдонхой байна. «Уласхоорондын темэдэ» Л. Черновой — Кубадахи демократическа хубилалтанууд гэхэн статья хэблэгдэнхэй.

Тэршэлэн «Спортин» бүлэгтэ М. Калаганский, А. Александров гшгшэдэй «Зунай урда тээ» гэхэн статья толилогдонхой байна. «Уласхоорондын темэдэ» Л. Черновой — Кубадахи демократическа хубилалтанууд гэхэн статья хэблэгдэнхэй.

Тэршэлэн «Спортин» бүлэгтэ М. Калаганский, А. Александров гшгшэдэй «Зунай урда тээ» гэхэн статья толилогдонхой байна. «Уласхоорондын темэдэ» Л. Черновой — Кубадахи демократическа хубилалтанууд гэхэн статья хэблэгдэнхэй.

Тэршэлэн «Спортин» бүлэгтэ М. Калаганский, А. Александров гшгшэдэй «Зунай урда тээ» гэхэн статья толилогдонхой байна. «Уласхоорондын темэдэ» Л. Черновой — Кубадахи демократическа хубилалтанууд гэхэн статья хэблэгдэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гэй июлиин Пленумые угтуулан

Ажалай ударник

1947 ондо түмэр замай училини дүүргэнэһин һүүдээр эдир наһатай хубуудыс Улан-Удэ станциин вагонно деподо ажаллахынь эльгэһэн байна. Тэдэнэй тоодо Павел Загузин оролсоһон байгаа. Эдир залуу мэргэжэлтэды хүдэлмэрид хубаарилан табихадань, П. Загузинда вагон заһабарилха ажал дайралдаа лэнэ. Слесарин мэргэжэлы шудалха гэжэ зоригжоһон энэ нүхэр оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилдэг байгаа. Тэрэ гэхээр арба гаран жэл үнгэрөө.

Коммунистическэ ажалай бригада, ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэхэн мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр оролсож, нүхэр Загузин харюусалгата шэнэ уялга абанан байна. Эсэхэ сусахы мэдэнгүйгөөр хүдэлжэ, эрхим ажалаараа сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө үлгэр жэшээ харуулдаг лэнэ. Энэ оролдолгын ашаар богонихон бэлээр соо тус депогой эрхим слесарь П. Загузин коммунистическэ ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнэ байна.

КПСС-эй ЦК-гэй июлиин Пленумые угтуулан, тэрэ үдэр бүхэнэйнгөө даабарине 200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Загузин. Д. Капустинай фото.

Модо ехээр элбгээнэ

Долоон жэлэй хоёрдохой жэлые Горхонхой (Заиграй) леспромхоз о о й х ид муу башээр эхилэн юм. Эндэ хараһаа наарада, үдэрлөө үдэртэ мурьсөөнэй далайса улам үргэдэнэ. Тус леспромхозой модонод эршэмтэйгээр, оролдосотойгоор ажаллан, дүрбэн Нарингаа даабарине болзоһоо урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 6 мянган кубометр модо бэлдэжэ, гурба

Түүрүү пунктда—Улаан туг

Республиккынай модошод туйлахан амжалтаараа ханаагаа амарангүй, үшөө найнаар, оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. «Забайкалесс» комбинадай модо бэлдэхэй пункт, мастерска участогуудай дунда дэлгэрхэн мурьсөөн улам шангадана. Модо бэлдэхэй пункттаудай мурьсөөндэ Баруун Тарбагатайн леспромхозой Хүртэй гэжэ пунктын коллектив илалта туйлажа, модо бэлдэхэй промышленностийн хүдэлмэришэдэй профсоюзай обком болон «Забайкалесс» комбинадай дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэх мүнгэн шанда хүртэбэ. Тус пунктын коллектив модо бэлдэхэ апрель нарынгаа даабарине 121 процент, модо шэрэлгээр —111 процент дүүргэнэ байна.

Мүн Хандагатайн леспромхозой нүхэр Ефановой хүтэлбэрилдэг мастерска участогай модо бэлдэхэ, шэрэхэ, ашаалха апрелингаа түсэб 113 процент дүүргэжэ, нарын туршадта 25 мянган түхэриг алмаа. Тус участогай коллективтэ дамжуулгын Улаан туг нэгэдэх мүнгэн шантайгаар баруулагдаба.

Н. Тюрнев.

Хүндэтэ нэрэ

Шэрэм шудхалгын цех паровозо-вагонно заводой томо цехүүдэй нэгэн юм. Тус цехынхид үдэр хүнигүй элдбэ формотой шэрэм шудхалаа гаргана. Долоон жэлэй даабарита түсэбье болзоһоо урид дүүргэхэ гэхэн мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон шэрэм шудхалгад завод соогоо түүрүү зэргэдэ ябалсана. Мүнөө тэдэнэр туйлахан амжалтаараа ханаагаа амарангүй, байгша онойнгоо даабарине болзоһоо урид дүүргэхээр оролдосо.

Бүхи дэлхэйн пролетаринадай багша В. И. Лениней түршөөр 90 жэлэй ойтой дашарамдуулан тус заводой шэрэм шудхалгад коммунистическэ ажалай цехын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэхэ гэхэн харюусалгата уялга абанан юм. Продукци үйлдэрилхэ түсэбөө нара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэхэ гэхэн уялгаа тэдэнэр эршэмтэйгээр бэсүүлжэ байнхай. 4 нарынгаа түсэбье уридшалан дүүргэжэ, даабаринаа гадуур 160 тонно шудхалаа гүрэндөө тушаалан байна.

Арад зонийнгоо байра байдалые байжаруулаха гэхэн парти, правительствингаа саг үргэлжин анхарал оролдолгодо харюусан, шэрэм шудхалгын цехын коллектив ажалалхаа бүтээсые 3 процентээр дээшлүүлнэй ашаар жэлэй туршадта түсэбөөр хараалагдаһаһаа гадуур 420 тонно шэрэм шудхалаа гаргааар шиндэнхэй. Тинхэдэн нэгэ тонно шудхалаагай өөрын үныэ 2 түхэригөөр химдаруулжа, жэл соо түсэбһөө гадуур 70 гаран тонно шудхалаа гаргахын.

Энэ заводой вагон хабсаргадаг

Шэнэ мэргэжэл шудалба

Үнгэрэгшэ жэлэй һүүл багша Закаменск городской механическа заһабарилгын заводой шудхалгад цехтэ булад шудхала шэнэ шэнэ баригданан юм. Энэ харюусалгата хэрэгы дүүргэхын түлөө гадир Александр Васильев Васильев Эрхүү гороной нэгэ завод эльгээгдэнэ байгаа.

Түргэн саг соо шэнэ мэргэжэл шудалхан нүхэр Васильев булад хайлуулажа эхилэ лэнэ. Түрүүүдэ олон бэрхэшлүүд толилодо, Тинбэшы оролдолгын ашад Александр Васильевы тэдэнэй бажы шаданан байна.

Мүнөө нүхэр Васильев зурма хүннөө бүридэнэ бригады хэблэ бэрилнэ. Тус бригадын гшгүүд Владимир Борисов, Ойр Шеренов, Илон бусадын богонихон болсоо шэнэ мэргэжэл шудалжа даа.

Б. Доржиев.

Зэргын түлөө

хэбшэнээр эльгээгдэнэ юм. Тинбэшы богонихон бэлээр соо оролдосотой ажалаараа залуу хэбшэн түлөө магтуулагд болонхой. М. Комсомол нүхэр Тыхеев халхы соогоо 1,5 нормо дүүргэнэ.

Коммунистическэ ажалай цехын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэхэ эхилэнхэнэ хойшо коллективэймнай гэшүүн бүхэнэй элидхэлтэй шэрэм шудхалгын цехын нэрэ зэргэдэ хүртэнэ. Тус бригадын гшгүүд Владимир Борисов, Ойр Шеренов, Илон бусадын богонихон болсоо шэнэ мэргэжэл шудалжа даа.

К. Халтанов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шулуутайн леспромхозой Кокэтэйн пунктда өмнө аргаар модо ашаалжа байна. Б. Дашиевай фото.

Үүргэ, нүлөөнь дээшлэнэ

Мүнөө үдэл бүхи ажалшалай ехэ уялганууды абаад, тэрэнэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэхэ байхад, нотагай Советүүдэй, тэдэнэй саг үргэлжин коммиссиинуудай үүргэ, эдэбхи улам дээшлэнэ. Тиммэлээ хүсэд эдэбхи гаргангүй, гүйсэдкомһоо заабари хүлээгээд лэ байдаг коммиссиинууд манай энлэ үсөөржэ, тэдэнэй хүдэлмэри нилээд хайжаржа байнхай.

Жэшээлхэдэ, Борьбегой сомоной Советэй хүдөө ажыхын коммиссиинхид урданайхнаа хураггүй эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилдэг болоо. Тиммэ хадан ажалшад элдбэ дурадхал, мэдүүлгэтэйгээр энэ коммиссиин гэшүүдтэ ходо хандадаг юм. Нёдондо жэлэй һүүдээр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хүдөө ажыхын мэргэжэлтэдэй хүдэлмэри хангалтагүй байна гэжэ коммиссиин түүрүүлгшэ нүхэр Н. Ц. Гармажаповта колхознигууд мэдүүлэ лэнэ. Тэрэ мэдүүлгээрнэ шалгажа үзээдэ, хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд отара, ферменүүд дээгүүр үсөөн ябадаг, хүсэд тунааламжа үзүүлдэггүй байгаа. Илангая ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэй байхан дээршээнэ боложо, үблэнэн мал саг соогоо эмшэлэгдээгүй, олон толгой гарза болоһон юм. Мэргэжэлтэдэй ингэжэ эдэбхи, үүсхүүлгөөр хүдэлжэ байһынь элирүүлээд, саг үргэлжин коммисси сомоной Советэй сесси дээрэ энэ асуудал табья лэнэ. Сессидэ депутатууднаа гадна, хэдэн эдэбхитэй малшад хабаадалсажа, мэргэжэлтэдэй хүдэлмэри тухай хөөрөлдэхэдөө, шангаар шүүмжэлэл гаргажа, тодорхой арга боломжонуудынь заажа үгэнэн, ханамжа дурдахланууд хэлэнэн юм. Тэрэ гэхэнхэнэ хойшо хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд оролдосотойгоор хүдэлдэг болоо. Гүүртэ, отарануудар ходоодоо ябажа, малшадта зохио тунааламжа

үүзүүлнэ. Үнгэрхэн үбэл үхэл түрэнэ бараг, малынь тобир тарган ногоон дээрэ гаргадажа байна.

Шувөөтэй сомоной Советэй үргэлжин хүдөө ажыхын коммиссиинуудай хүдэлмэри хайжаржа ажыхыда нүлөөтэй боложо байна. Энэ коммиссиинуудай гэшүүдэй арга даһаа илангаяа «Октябрьский» колхозой ветеринарна врач Г. Угрюмов, аймагай түүрүү наалша М. В. Якимова, Е. С. Галданов болон бусад олон хүн эдэбхитэйгээр хүдэлдэг болоо.

Тинбэшы хүдөө ажыхын производ 2—3 дахин ехээр абадаг гэхэн түлөө шанга тэмсэлэй дэлгэжэ байһан мүнөө үдэл үшөөд үгэгаар, эдэбхи багатайгаар хүдэлмэри коммиссиинууд бии. Аймагай Советэй саг үргэлжин хүдөө ажыхын коммисси (түүрүүлгшын нүхэр В. Ф. Лисов) хүсэд эдэбхи оролдолго гаргангүй, заабари, хануулга хүдэлгээд байдаг гэжэ хэлэхэ хэрэггүй.

Тинхэдэ аймгүйсэдком һайн хүдэлдэг коммиссиинуудай дүй дүршэл тарааха, дэлгэрүүлхэ хэрэг горьтой анхаралаа табяагүй байнаар. Харин апрелин һүүдэ гагар аймагай Советэй саг үргэлжин коммиссиинуудай гэшүүдтэ седани үнгэргэгдэжэ, тодорхой жээнүүд хараалагдаад байна. Тэдэнэй саг соогоо, зүбөөр бэлдэгдэбэл, дугтуу дунданууд үсөөн дажа, ажал хүдэлмэридэмнай үүсхүүлээд тунатай байханэ лабай.

Ф. Манжуев, Ээдин аймгүйсэдком секретарь

КОММУНИСТЫН ЖЭШЭЭТЭ АЖАЛ

Үргэн Юрөө үгсэжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой центрлээ арбаад модоной газарта артезиин үүлтэртэ фермын наалин гүүртэ, тээ саанахана хонишой отара байрладаг юм. Хонишой байра, хашаа хорбогын, тэндэ сомоотой байһан ногоон солоомо, үбнэ харахалда энэ отарада ажалша бэрхэ, ажал хүдэлмэридөө дуратай зон хүдэлдэг гэжэ мэдлээр.

Үндөөшнэ тимэ байба. Энэнай колхоз, аймагтаа мэдээжэ болон ахалагша хонишон коммунист Бутыт Лубсанимаевна Батуевай отара байба бшуу.

Арбад жэлэй саада тээ лэнэ Бутыт Батуева тэрэ үдэл колхозой правлендэй амжалладаг байгаа. Тоо бүридхэлэнь, мүн бусадшы «сэбэр, хүнгэн» ажал саанадашы хээд ямба боломоор лэнэ. Тезд коммунистын ханаа сэдхэлы тэрэ ажалын дүүргэггүй. Харахадань, колхозой ажыхын гол хабарин болохо мал ажал дээрэ хүн зон дуталдаг, мүн хэрэгыншы тимэ һайн бэшэ лэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиндхэбэринүүдтэй танилсахадаа коммунист хонишон өөрынөө ажылы дахин хаража үзээд, долоон жэлэй түсэб болзоһоо урид дүүргэхэ хэрэгтэ ямар хубицта оруулха байһанаа элирүүлжэ, энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүринөө 120 хурьга абаха гэжэ шиндэнэн юм.

Гэбэшы энэ уялгаа дахинаа хаража үзэхэ багатай болоо лэнэ. Иимэ ушар февралиин нэгэ үдэр тохёлодо бэлэй.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хүдөө бэшгшэдэй үүсхэлээр хонин ажылы хүгжөөжэ талаар социалистическэ уялгануудай дүүргэлтын шалгалта эхилэнэ байба. Энэ шухала хэрэгтэ хүдөө бэшгшэдхэд гадна, түүрүү хонишод, мэргэжэлтэд хабаадалсажа, бөө бөндэ элбгэжэ, дугтуу дундануудаа элирүүлнэн, дүй дүршэлөө халан абалсана байгаа.

Тэрэ шалгалтаар республикын түүрүү хонишодой нэгэн, Социалистическэ Ажалай Герой, «Эрдэм» совхозой ахалагша хонишон Б. Т. Доржиева Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз эрэдэ, отарануудар ябахадда Б. Батуеватай уулзажа, ажал хүдэлмэригэй танилсаа лэнэ. Хоёр бэрхэ хонишод үүлзһандаа баярлажа, ажал хэрэг тухайгаа яһала хөөрөлдэнэнгөө һүүдээр хоорондоо мурьсэхэ гэжэ шиндээд хэлсээ баталжа, гар гараа барилсаһан байна.

жэ, энэ жэлдэ 100 хонин бүринөө 150 хурьга абахын түлөө тэмсэхэмни, гэжэ нүхэр Батуева мэдүүлэ лэнэ.

—Тийгэ, тийгэ, хэлэнхэндэ хүрэхэл байхан. Амжалта туйлахыни хүсэнэм,—гэжэ герой Доржиева нүхэрэйнгөө үүсхэлы дэмжэнэн байна.

Иимэ хөөрөлдөөнэй болоһонһоо хойшо 4 нара үнгэржэ байна. Мүнөө нүхэр Батуевагай отарынхид энэ жэлэй эхиндэ 100 эхэ хонин дээрэ тооложо үзэхэдэ 84 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлнэ. Түүрүүшээр хурьгалһан хонидын искусственна аргаар үржүүлэгдэнхэй, мүн зундашы хурьга абтахаар хүлээгдэнэ. Тийгэжэ жэлэй дүүртэр хэлэнэн үгээс баталха хүсэд аргатай.

Үбэлэй сагта хурьгады олоор абажа, гээлтэ, хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ гэшнэ тимэ амар хэрэг бэшэ ааб даа. Тинхын тула ехэхэн оролдолго хэрэгтэй ха юм.

Тус отарынхид хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлдэг болоһоо үннэй, энэнь һайн үрэ дүн харуулна. Хурьгады абанан сасуугаа эхэтэйнь хамта нэгэ хэды хонуулаад, һүүдээрнэ бага томоорнэ илжага, бүлэг бүлгээрнэ таһалжа байлгана.

Үбэлжэлгын үдэл малынь үбнэ гэжээлээр дуталдаггүй, намартаа һайн хүсэ шадалтай болоһон байжа, һайн түлнүүды үгөө.

Нээрэшы, хүдэлмэрингөө хойноһоо оролдого, тэмсэгынэ эли болоо.

Эртэ үглөөнһөө үдэшин харанхы болотор хонишодой хашаа хорёондоо хүлээхын харагдадаг.

Үбнэ тэжээлэ зүбөөр хубаарилжа, хонидойнгоо тэнхэ тамирые хараадаа абажа элээүүлгээ. Хурьгадайн байра ходоодоо сэбэр. Хабарай игабары дулаан үдэрнүүдэй эхилхэтэй хамта томоһон хурьгадаа газара 1,5—2 часаар гаргажа эхилэ лэнэ. 10—15 хонин хурьгалта һайхан үбнэ үгэдэг. Минеральна тэжээлы дуталдаггүй. Мүнөө хурьгадынь байра тойронгоо бэлшээрндэ гаража эхилээ.

—Хонишон ганса хурьга олоор абаха бэшэ, мүн һайн шанартай эрхим нооһо абахын түлөө оролдого ёһотой,—гэжэ Б. Батуева хөөрөнэ. Энээнэй тула үблөө хонидойнгоо байра ходо хуурай байлгахы оролдосо. Шингитэй байрада байһан хонидой нооһон норожо, ехээр гээгдэдэг байһанынь мэдэжэ.

Тэршэлэн малаа бэлшэхэдэшы ойлгомжотой ябадаг юм. Хабартаа хонидоо ой модоор адуулхая болжо, сэбэр халганда гаргадаг гурымтай.

Энэ жэлдэ хонин бүринөө 3 килограммнаа доошо бэшэ нооһо хайшалах уялга тус отарынхид дүүргэхын лабай гэжэ хангадана.

Ингэжэ коммунист Б. Батуевагай отарынхид хэлэнхэндэ хүсэд хүрэхэ, колхозойнгоо хонин хурьг олошоруулха хэрэгтэ горьтойхон хубицтаа оруулханы дамжаагүй.

Д. Цыренов.

Сэлэнгэ.

МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТУУДЫЕ ГҮРЭНДЭ ТУШААХА II КВАРТАЛАЙНГАА ТҮСЭБ ЗААТАГУЙ ДҮҮРГЭХЭ

Хоёр ондоо дүнгүүд

Хоёрдохи кварталда Кяхтын аймаг «Родина» колхозой хаалга эхээн уялга абан юм. 345 литр хү абтахаар хараалаа. Эндэхи малшад гүрэндэ хү шалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болоорхоо урид, майн 1-дэ үргээ.

Абан уялгая илангаяа Убэр-Хэрэтын фермын хаалшид хайр дүүргэжэ байна. Нү хаалга бүри дээшлэнэ. Мүнөө сүүдхэд дунда зэргээр үнээн бүрихөө литр хү хаагдана. Түрүү хаалина Вера Кривоорицына, Лью Савиновская гэгшэд үнээн бүрихэ 9,5—10 литр, Валентина Савиновская, А. Ткачева—8,5—9,0 литр хү хаана.

Фермэ дээрэ ажалай гурим наринаар сахигдана.

Гэхэтэй хамта колхозой бүхү фермүүд үбэр—хэрэтынхидтэй адли хүдэлнэгүй. Шаазгайн комплексно бригадын фермэ абажа үзэе. Энэ фермэ Убэр-Хэрэтэ тосхонхоо оройдоол хоёр молоной газарта байдаг юм. Тээд дүнгүүдын тэд ондоо. Нү хаалгань дээшлэнэгүй. Тинхэдэ нарай тугал олоор гарзална. Нүүлэй мэдээгээр 20 гаран тугал, тэдэнэй тоодо май нарада 8 тугал үхөөд байна. Тэрэнэй гол шалтаганаинь юуб гэхэдэ, хаалишад тугалахаяа ябан үнээдэ муугаар бэлдэнэ.

Гэдэлла Гуржапова байгша ондоо хамта 470 хурьга гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүрихөө 102 хурьга абаад, бүрин бүтэнээр түлжүүлжэ байнхай. Энэнь гансашы XX лартсэдын нэрэмжэтэ колхоздо баша, мүн Зэдын аймаг соо эрхим үрэ дүнгүүдэй нэгэн болоно. Гадна энэ жэлдэ олонхи хонидоо хэнзэлүүлжэ. 100 эхэ хонин бүрихөө 140 хурьга абаха зорилготой юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Г. Гуржапова (зүүн гарнаа) өөрынгөө тугалагша Дарья Хабаргинай хожом гараан хурьгадаа эдэлүүлжэ байна. М. Намжиловай фото.

Убэр-Хэрэтын хаалишад үнгэр-Хэрэтин туршада үнээн бүрихэ 736 литр, апрель нарада 201 литр хү хаагаа. Май нарада 210 литр хү хааха уялгатай.

Май нарынгаа уялга үлүүлэн үргээхэбди, гэжэ фермые дааг зоотехник Алексеева хөөрэнэ.

Ажалшад үдэртөө үнээдэ гурба хаагдана литр хүн бүридэ грамм тарья талханы зүйл, 30 килограмм силос үгтэнэ.

Шаазгайн фермынхид хү багаар хааж, колхозоо гэдэргэнэ татана. Эндэхи малшад ажалаа эрид найжаруулха арга боломжо ехэтэй. Гэбшэе фермын хаалишад ажалдаа хайша хэргээр хандана. Ажалай гурим сахигданагүй. Тугалнууд гарзалжа үргээлхөөр. Апрель нарада үнээн бүрихөө оройдоол 160 литр хүн хаагдаа.

Колхозой правлени, партийна организация энэ фермын ажал найжаруулха тухай бодото хэмжээ абаха бээ.

Д. Болхоев,
манай корр.

Арга боломжонуудаа гүйсэдөөр хэрэглэхэ

1960 ондоо абан (Редакцияда ерэнэн бэшгүүдэй шэнжэлэл)

Уялгануудаа амжалтатыйгаар дүүргэхэ, үлүүлхын түлөө республикын колхоз, совхозуудай ажалшад урда урдынхынаа эдэбхитэй шангаар тэмсэжэ, элирүүлэгдээдүй арга боломжонуудаа хэрэглэжэ байн туршаа хуураа олон бэшгүшэд манда мэдээсэнэ.

Июль нарада үр-жүүлээд, декабрьда хэнзэ хурьгадае абыхын зорилгоор колхоздо 3 мянган хонид хайн тэжээл, харууанда табигдаа. Ингэжэ жэлэй эсэстэ колхоздо зуун хонин бүрихөө 110 хурьганы түлжүүлэгдэхэ байнанин табтай.

«Путь к коммунизму» колхозой гахайшад энэ жэл нёдондонойхидо орходоо гурба дахин эхэ гахайн мяха абажа, гүрэндэ худалдаха уялгатай хүдэлнэ гээд, Прибайкалийн аймагнаа нүхэр Баймин бэшэнэ.

Тэндэхи гахайшад жэлэй туршада бүхидөө 950 толгой гэхэ гү, али 765 центнер тарган мяха абажа худалдаха юм. Ондоогоор хэлхэдэ, колхоздо абтаха мяханы 45,7 процентны болоно.

Иволгын аймагтай хуураа ажахын инспекцин зоотехник нүхэр Чулюкова Бурят орондоо алдаршан хаалишан Норжима Абидуева Пурбуевагай дүршэл, шадабарин туршаа тодо, тобшо бэшгэ эльгээбэ. Агууехэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ үнээн бүрихөө 3500 килограмм хү хаахаяа шидэнэн аад, үнгэрхэн дүрбэ харын туршада тэрэнэ 1234 килограммда хүргөөд байна.

Хариусалгатай уялгатай эдэ гахайшад хэлхэнээ бодотоорнь бээлүүлжэ байна. Илангаяа гурбадахи комплексно бригадынхид шалгарна. Нэгдэхи кварталда тэлээр 24,16 центнер гахайн мяха тушаагаа. Гахай бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 105 килограмм татаа нэн. Тушаагдан гахай бүрин шэгнүүр сүүдхэдэ 500—600 грамм нэмэрхэн байгаа.

«Нү ехээр хаахын түлөө үнсэдэе заабарин ёшоор, саг соонь шэргээхэ, тэрэ үедэнэ найнаар эдэлүүлжэ хэрэгтэй ха юм. Мүн тугаллабанайн хүүлээр онсо анхарал табиха шухала. Нёдондонойхидо орходоо үнээн бүхэнэй 833 килограммаар ехы хааха, тоболгынь дунда жэшээгээр 4,1 процент болгохо хариусалгатай уялга абагдаа» гэжэ Норжима Абидуева мэдүүлнэ гээд хүдөөгэй бэшгээ дамжуулна.

Мяханай үнэ сэн химдаруулхын зорилгоор гахайнуудаа олоор бүлэгүүлэн байлгана. Арбан саморкумшка табиад, гахайнуудтаа хуурай тэжээл үгэнэ.

Ушөө элирүүлжэ хэрэглэгдээдүй арга боломжонуд тухай нүхэр Марханова (Кабанск), Иволгын редакцин хүдэлмэрилгэшэ нүхэр Жигитов, манда Ахаана бэшээд нүхэр Д. Дугаров гэгшэд хонирхолтой мэдээлэл хүргөө.

Жэл соо хонидонгоо тоо 11 процентээр олошоруулха гэхэ гү, али 26600 толгойдо хүргэхөөр шиндэн Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой (Бархан) хонидоо ажал тухай гэндэхи редакцин хүдэлмэрилгэшэ нүхэр Молчановой бэшгэ абтаа. Эндэ долоо мянга гаран хурьгад абтаад, нэгшэе гарзагуйгөөр, тобир дорноуар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Ц. Нимаева, Д. Буеова, Ц. Цыбиков гэгшэдэй даадаг хонидоой бригадынхид түс бүридөө зуун хонин бүхэнхөө 80—90 хурьга абаад түлжүүднэ.

Эндэ дурдагдан бэшгүүдэе харахада, олон колхозуудай нингынгэ ажахы энэ жэл эрид хүржөөхын түлөө шангаар тэмсэжэ, амжалта туйлажа байхада, нүүгөө зариманин тингэд гээд, боро юрьегээр ябахы хүсэн гээд тодорно. Тиммэнээ дутагдануудаа түргээр усадхан, РСФСР-эй Министруудай Советэй дамжуулгын Улаан туг алдангүй барихын хойнохоо бүхы зохио хэмжээнүүдэ ажахы бүхэн абаха бээ гэжэ найдагдана.

Тэжээлээ өөһэдөө бэлдэхэбди

Манай отарын хонид тобир тарган ондо орожо байна. Убэлэй, нарай харануудта абтахан хурьга нэгэншье гарзалуулагдаа. Январин эхиннээ хойшо 100 хонин бүрихөө 73 хурьган абтаа.

Хоёр жэлэй туршада (1960—1961 ондоо) отарыннай хонидоо 100 хонин бүрихөө 300-аа үсөөн бэшэ хурьгадае абажа түлжүүлжэ социалистическэ уялгатай. Энэниие бээлүүлжэ арга боломжо манда бии.

Отарын хонидой 340 толгойнь зундаа искусственнаар үржүүлхын түлөө мүнөөнөө бэлдэхэл хэжэ, тэдэнэйгээ хүшэ шадал түргөөр найжаруулха хэмжээ абагдана. Эдэ хонид ионин эхээр үржүүлэгдэхэ юм. Тинхэдэ ноябрь—декабрь нарада эртын хурьгад абтахаар хараалагдана.

Хони, хурьгадай эдихэ тэжээл бэлдэхэ тухай мүн лэ бодомжоложо байнхайбди. Хонидонгоо үбнэ тэжээл өөһэдынгөө хүсөөр бэлдэхээр шиндэгдэ. Энэ үсүхэлэмнай колхозой правлени хайшаан угтажа, манда 15 га зөлдөнх, 30 га сабшалангай газар талалжа үгөө. Тэндэ наг шэбхэ гаргажа, уналжа байнабди. Зөлдөнх, сабшалангайнаа газар малда гэшхүүлхэгүйн тугалаа хорёолоо гэлсээбди.

1960 ондоо хонин бүхэнхөө 90 килограмм үбнэ, 40 килограмм зөлдөнх, 80 килограмм холомо өөһэдөө бэлдэхээр түсбэлэнэбди. Энээнээ бээлүүлхэдэ, үнгэрэгшэ үблэжэлынхидэ орходоо 1,5 дахин эхэ тэжээлээр хонидоо хангаха болонобди.

Эдэ үдэрнүүдтэ отарыннай хонидоо нүхэр Эрдыниева, Шадапова, Саксудаева гэгшэд уялгая дүүргэхын түлөө хэээ хэээнэйхилээ бэрхээр хүдэлнэ.

Д. Гулгенов,
Баргажанай аймагтай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Коммунист Ласаран Тугутович Жигитов партинын уряагаар 1955 ондоо турал колхоздоо олонохо, хонидоо болон юм. Тэрэ даалганын ажалдаа оролдосотойгоор ажалдаа, хайн амжалтануудые уялгана. Нёдондо Жигитовтан 40 эрье томо болгохо, тэдэнэй 40 толгойнь дундаа дээш, дунда амталтайгаар гүрэндэ тушаагаа. Энэ жэл 450 эрье бэлшэнэ аргауулхаар зоригжод, тэдэнээ найнаар харууналжа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Закаменай «Коммунист» колхозой хонидон Ц. Т. Жигитов, Д. АЮШЕВЭЙ фото.

Түрүү малшадаа магтаа

Эргэн уужам тала дайдаараа магта, түмэн хониды бэлшээлэнэ гэстэй—Борьёо ногагуды хуучин «сагаан алтанай орон» гэжэ үлэдэг болонхой. Нэрээшье хүүржүүлүүдтэ Зэдын аймагтай колхозуудай хонин хүргэ түргээр олошорхо, тала дайдаар хуучин, хада майлануудые хушан шэжэ байдаг болоо юм. Тус тус хоёр-гурбан түмэ хонидой эндэ колхоз, совхозууд Эхэ орондоо бүри хэды олон машина нооно үргээдэг, хэды эхэ мүнгэн олоо үлдэдэг гэшэбди. Хэдэн миллион эргэй олоо үгээдэг хүбэн сагаан нооно «сагаан алтан» гэжэ нэрлэхэ хайлгатай бэшэл.

нооно хайшалхын, хамагнаа тарган, хамагнаа эхэ мяха гүрэндэ худалдахын түлөө хонидоой дунда шанга мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Нүхэр Бураков энэ мурьсөөнэй түрүү үргээдэ ябалсажа байдаг. Тэрэ мүнөө жэлдэ хонин бүрихөө дунда зэргээр 5 килограммнаа бага бэшэ нооно хайшалха, гүрэндөө 50 килограммнаа бага бэшэ шэгнүүртэй, тарган хониды тушааха гэгэн социалистическэ уялга абанхай.

Мяха абалгаяа дээшлүүлжэ тала совхозойхид урдаа баһал эхэн зорилго табяа юм. Хамта 6800-гад центнер гэхэ гү, али нёдондонойхидо орходоо 1,5 дахин эхэ мяха абаха гэгэн уялга баталагданхай. Энээнэй хахаднаа ехэнхын хонидой мяхан байха.

—Урдаа горьтойхон лэ зорилго табяад ажаллажа байнабди. Хэлэн үгэдөө хүрэхын тугала хүн бүхэн шармайн оролдонго,—гэжэ хэлээд, нүхэр Бураков саашан үргэлжүүлнэ:—Бултадаа ингэжэ нэгэн баналтайгаар, нэгэн эрмэлзэгтэйгээр, эбтэй эетэйгээр ажаллажа байхадаа «наһанандаа хүрэхэ, нарбайнаа бариха» байхабди гэжэ лаб найдагдана.

Урдан Константин Владимирович комбайнераар ажаллажа байнхан. Тингээд мал ажал хүргөөхэ хэрэгтэ парти, правительствынга онсо шухала анхаралаа хандуулжа захалхада хуучанай механизатор хонидон болохо гэжэ шиндэн байна. Хонидоноор ажаллажа, эхилнээр удааншье болоогүй, нэгэ—хоёр жэлэй үнгэрөөд байхала зонхунхэдтөө магтуулжа, дүршэл,

„Сагаан алтанай“ эзэн

шадабарин хайнтай малшадай нэгэн болоод байгаа нэн.

Мүнөө жэл тэрэ 900 гаран эрье хонидые хаража байнхай. Сугтаа хүдэлдэг нүхэр Виктор Грабелин, Виталий Бураков гэгшэдтээ хамта үбэлдөө оролдосотойгоор ажаллажа, хонидоо хүшэ шадал хайнтайгаар, үхэл гарзагуйгөөр ногоон дээрэ гаргаа. Турангүйгөөр ондо

рүүндэ, хонид хүшэ шадал хайнтай байлгана, жэгдэ найнаар эдэлүүлэгдэнэ, зоотехническа заабарин ёшоо харууналгана. Убэлэй сагта, хонидой ноононой эгээл ургажа байха үедэ тэдэниие нэгэ жэгдэ эдэлүүлжэ, харуунынь зүбөөр эмхидхэжэ байха гэшэ шухала удхашанартай. Энэ отарынхид үбэлдөө эрье хониды бүтүү байрада оруулдаггүй, нэгэ талайнаа задагай байрада хонилжа байдаг.

—Зарим газарта хонидоо намчарнаа эхилээд, бүтүү байрада хаажа, тон буруу юумэ хэдэг байна,—гэжэ нүхэр Бураков хэлэнэ.—Бүтүү, бүгшэм байрада хониды хажжа байхада халуудадга, амисхалнаан байрын хана, үнэйгээр сэн хүрөөд, хүндлөө хайлажа, дээрэн дундага, юрэдөө али али талайнаа муу юм. Хонидой бөө ульһагүй, үбшэлхөөр түргэн болодог, ноононын шэнгээр, муугаар ургадаг, тэрэ саанза гуужажа унадаг, хэбэрэг болшонон байдаг. Илангаяа эрье хониды бүтүү, дулаан байрада оруулжа болохогүй.

орон, харууна хайнтай байнхан хонидой ноонон бүшмэг үдхэнөөр, жэгдэ утаар ургаа.

Хонидонойго нооны найнаар ургуулхын, шанар хайнтай байлгахын тугалай Владимирович Константинвич эртеннээ тэмсэжэ захалдаг. Тон үч-

гээд үдэрэй халуундал нэгэ бага хурган амаруулагдадаг. Зунай халуун үдэрнүүдтэ хонид үдэртөө 3—4 дахин, заримдаа үшөөшье оло дахин уһалагдажа, чэрнүүсүүлэгдэжэ байдаг. Үдэшин хэрнүүдтэ хонид баһал удаан саг соо эдэлэнэ.

Нүхэр Бураков бэлшээрннгээ газарнуудые холо шалгажа, ойрын үдэрнүүдтэ ямар бэлшээрилэ хонидоо аюулха байһанаа тодорхойлжэ, бэш нүхэдтөө холо захинжа, заабарин үгэжэ байдаг заншалтай. Зундаа нэгэ бэлшээрн газартаа хэдэ хонидоо ерэхэдэн тэндэхи ногоон дахин нэргэжэ, хонид 5—6 хоноод лэ үзүүр хайн ногоондоо эдэлжэ ябадаг юм. Убэлшье, зуншье хонид тэжээлэй даһаар дутагданайгүй.

Ингэжэ оролдосотой найнаар бэлшээжэ байхада зундаа хонид хайса таргалжа, намар хуряагданан тарянай хуури дээрэ оруулагдаад, зунайгаа хүшые бүри шангалгад, үбэлжэлгэдөө «бөөри бүгүү» тооной тарганаар ородог байна.

Убэлэй нүүл баһаа эхилээд, хабартаа хонид Зэдын голлой шугы бурганаан соогуур, харганагай, бүртэгнөөтэй газарнуудаар аюулдалдахаяа болино. Иимэ газарнуудайнгаа бэлшээрнүүдтэ ноононойн бага, хүсэд ургаагүй байхада хонид адуулагдадаг юм. Юундэб гэхэдэ, хонидой ноононой үдхэнээр, утаар ургаад байхада тэдэниие нимэ модо шулуудтай, буртаг газарнуудаар бэлшээхэдэ ноононоо өхөөр гээдэ байна бшуу. Мүн лэ ноононойн шанарые мүүдуулхэгүйн, узуураараа даг шорой болгоогүйн тугала хонид хахалхан газар дээгүүр аюулагдадаггүй, үбнэ тэжээл уридшалан тараагаад, нүүрлэйн хонид оруулагдадаг байна. Хониды хорхойдоо оруулдаг үбнэ,

Совхозой профсоюзай организацинуудай дайшалхы зорилгонууд

Совхозуудай рабчомкой түрүүлэгшээрэй семинар Мухаршээрэй аймагай «Эрдэм» совхоздо хаяхан боложо үнгэрбэ. Нүүлэй үедэ тус совхозой профсоюзай организаци үйлэбэринн гол шухала асуудалнуудые шиндхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, нүлөө ехээр үзүүлдэг болоһон байна. Тимын тула семинарта хабаадагшад эндэхи профсоюзай организацин ажал хүдэлмэртэй, илангаяа социалистическэ мурьсөө хүтэлбэрилдэг дүй дүршэлтэйни танилсаа.

рүүшүүл удаанаар олошорно. Мүн олонхи профсоюзай комитетүүд үсөөхэн түрүүшүүлэйнгээ туйлаһан амжалтануудаар наанагаа амараад, хэдэн олон бусад ажалшаддаа түрүү эргээдэ гаргахын түлөө бодото хэмжээ абангүй байһаар.

Тиммэнээ совхозой хүдэлмэришэдэй олонхине ажал хүдэлмэришэдэй найн амжалта туйлаһагүй. Илангаяа Кяхтын, Погранична, Суулгын совхозуудай рабчомкууд малай ашаг шэмэ гүрэндэ худалдаха социалистическэ уялгаяа бээлүүлжэ хэрэгтэ ажалшаддаа нулаар элсүүлнэ.

Совхозой фермын, отделениин коллективүүд, мүн хонидоо, хаалишад, гахайшад тус тустаяа тодорхой уялгануудые абаад, тэрэнээ бодото дээрэнэ бээлүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Жэшээлхэдэ, оройной суута гахайшан Ярослав Чижын жэшээгээр ажалладаг совхозой түрүү гахайшан Николай Пушкарев гахайнуудаа олоорнь талалгагүй байрада байлгажа, энэ жэлдэ хамта 1100 гахай шахан таргалуулжа, 880 центнер хайн шанартай гахайн мяха гүрэндөө тушаахаар уялга абан байна. Тээд энэ уялгаяа эршэмтэйгээр дүүргэжэ байнхай. Нүхэр Пушкаревой гахай шахахад абтаһан центнер мяханын үнэ сэн 270 гүхэригтэ болоно. Мүн эхэ гахай харууналдаг Трофимова, Калашникова гэгшэд гол эхэ гахайнууд бүрихөө 18 поршоонхо, нэгэ дахин түрүүлэгдээг гахай бүрихөө 5 поршоонхо абаха гэгэн байна.

Эдэ совхозуудай фермэ, отделенинүүд нара, квартал бүхэндэ хубаарилагдаһан тодорхой уялгануудгүй. Иимэ юрэнхыгөөр, үни удаан болзорой туршада абанан уялгануудай дүүргэлтне шалгажа, дүнгүүдэнь бүридхэхэ, колхозодо бэрхүүтэй байдагынь мэдээжэ гэшэ. Эдэ дутагдануудаа дары усадхажа, шадал хаа худөө ажахын продукцин гүрэндэ худалдаха уялгаяа богонихон болзор соо—нараар, арбан хоногоор хубаарилажа тодорхойлоо шухала. Тинхэдэ фермүүдэйнгээ, отделенинүүдэйнгээ, гүүртэ, отарануудайнгаа урда нара бүридэ тодорхой дайшалхы зорилгонуудые табиад, тэрэнээ бээлүүлхын түлөө тэмээлдэ ажалшаддаа элсүүлжэ талаар совхозой профсоюзай организацинууд эмхидхэлэй хүдэлмэри найнаар аюулаха зэргэтэй.

Малшад дунда эмхидхэгдэнэ социалистическэ мурьсөөндэ республикын суута хонишон, Социалистическэ Ажалай Герой Б. Доржиева, хаалишан Лукашук, хонишод Г. Машуев, Ш. Цыбиков түрүүлжэ ябана.

Мал ажалай продукцин эхээр абажа, уялгаяа саг болзортон дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэг нитынгээ малы бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаханаа дундаадаг. Тиммэнээ профсоюзай организацинууд энэ жэлдэ үбнэ, тарянай, илангаяа кукурузын үндэр ургаса абаха хүдэлмэри эрхилжэ, энэ хэрэгые гартаа абаха зэргэтэй. Мүнөө үедэ республика доторнай хаа хаанагүй хабарай тарилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябажа байна. Тэндэ механизаторнууд шиндэхы үүргэ дүүргэдэг. Профсоюзай организацинууд механизаторнуудай дундахи социалистическэ мурьсөө тодорхойгоор хүтэлбэрлэхэ уялгатай.

Совхозой рабчомко, цехүүдэй профсоюзна организацинууд социалистическэ мурьсөөнэй дүнгүүдые саг сагтань согсолон гаргажа, түрүүлжэе урмашуулна, дүй дүршэлшын олоной шадабарин болгохын түлөө арад зондоо ойгуулна. Олонхи фермнүүдтэ социалистическэ мурьсөөнэй дүнгүүд 10 хоног, үдэр бүхэн согсолон гаргагдажа, гол найханаар бэшгэдэжэ, эли газар үлгээдэг. Мүн социалистическэ уялганууд ямарар дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудал профсоюзна организацин суглаан, хүдэлмэришэдэй үйлэбэринн зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэндэ элирүүлэгдэнэ дутуу дунданууд дары усадхагдажа байдаг болонхой.

Совхозуудай урдаа табинан зорилгонуудаа, абанан уялгануудаа дүүргэхын тула ажалшадые элсүүлжэ хэрэгтэ саг үргэлжэ хүдэлдэг үйлэбэринн зүблөөн эхэ үүргэ дүүргэдэг гэшэ. Гэхэтэй хамта, Ойморой, Исынгын, «Комсомольский», Суулгын совхозуудта үйлэбэринн зүблөөн тон нулаар хүдэлнэ. Ажахын гол шухала асуудалнууд, нэрлэбэл, малай тоо толгой олошооруулжа, ашаг шэмьен дээшлүүлжэ, тарилгын баян ургаса абадаг болохо, продукцин өөрынь үнэ сэн химдаруулха гэхэ мэтын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, шиндхэгдэнэгүй. Харин жэжэ бужа асуудалнууд лэ харагдадаг байна.

Хүдөө ажахын продукци эхээр абажа, мяха, нү үндэг гүрэндөө худалдаха уялгаяа дүүргэхын түлөө гансахан «Эрдэм» совхозой профсоюзай организаци эдэхи үүсхэл эхэтэйгээр хүдэлнэ бэшэ, республикын олохон совхозуудай профсоюзай организацинууд энэ хүдэлмэриие муу бэшээр эмхидхэнэ.

Хүдөө ажахын продукци эхээр абажа, тэрэниие гүрэндэ худалдаха уялгаяа саг болзортон дүүргэхын түлөө тэмээлдэ зарим совхозуудай профсоюзна организацинууд хайша хэрэгээр хандана. Профсоюзай зарим комитетүүд түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ тушаа үгэ зуугаа ехээр гаргалдагы наа, бодото ажал дээрэ энэ хүдэлмэриие тон нулаар эмхидхэнэ. Имагалт энэ шалтаганаһаа боложо, республикын совхозуудта хүдөө ажахын тү-

гээд үдэрэй халуундал нэгэ бага хурган амаруулагдадаг. Зунай халуун үдэрнүүдтэ хонид үдэртөө 3—4 дахин, заримдаа үшөөшье оло дахин уһалагдажа, чэрнүүсүүлэгдэжэ байдаг. Үдэшин хэрнүүдтэ хонид баһал удаан саг соо эдэлэнэ.

М. Гаскыов,
облпрофсовведэй харюусалгата секретарь.

«сагаан алтанай» эзэд—хэдэн мянган хониды үсхээрлэжэ, жэлээр олошоруулжа байдаг, шэл ехэтэй хүнүүд Дэрэстэй—Борьёо олон юм. Тэдэнэй дунда «Октябрьский» совхозой хонид Константин Владимирович Бураков онсо шалгаржа, эрхим ажалдаа холо ойгүүр суурхажа байнхай. Үнгэрэгшэ жэлтэ энэ хониды эрье хонин бүрихөө дунда зэргээр 4,5 килограмм нооно хайшалхурга зузаан гадартай, томо тоарынуудые гүрэндөө тушаагаа

«сагаан алтанай» эзэд—хэдэн мянган хониды үсхээрлэжэ, жэлээр олошоруулжа байдаг, шэл ехэтэй хүнүүд Дэрэстэй—Борьёо олон юм. Тэдэнэй дунда «Октябрьский» совхозой хонид Константин Владимирович Бураков онсо шалгаржа, эрхим ажалдаа холо ойгүүр суурхажа байнхай. Үнгэрэгшэ жэлтэ энэ хониды эрье хонин бүрихөө дунда зэргээр 4,5 килограмм нооно хайшалхурга зузаан гадартай, томо тоарынуудые гүрэндөө тушаагаа

нооно хайшалхын, хамагнаа тарган, хамагнаа эхэ мяха гүрэндэ худалдахын түлөө хонидоой дунда шанга мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Нүхэр Бураков энэ мурьсөөнэй түрүү үргээдэ ябалсажа байдаг. Тэрэ мүнөө жэлдэ хонин бүрихөө дунда зэргээр 5 килограммнаа бага бэшэ нооно хайшалха, гүрэндөө 50 килограммнаа бага бэшэ шэгнүүртэй, тарган хониды тушааха гэгэн социалистическэ уялга абанхай.

нооно хайшалхын, хамагнаа тарган, хамагнаа эхэ мяха гүрэндэ худалдахын түлөө хонидоой дунда шанга мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Нүхэр Бураков энэ мурьсөөнэй түрүү үргээдэ ябалсажа байдаг. Тэрэ мүнөө жэлдэ хонин бүрихөө дунда зэргээр 5 килограммнаа бага бэшэ нооно хайшалха, гүрэндөө 50 килограммнаа бага бэшэ шэгнүүртэй, тарган хониды тушааха гэгэн социалистическэ уялга абанхай.

нооно хайшалхын, хамагнаа тарган, хамагнаа эхэ мяха гүрэндэ худалдахын түлөө хонидоой дунда шанга мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Нүхэр Бураков энэ мурьсөөнэй түрүү үргээдэ ябалсажа байдаг. Тэрэ мүнөө жэлдэ хонин бүрихөө дунда зэргээр 5 килограммнаа бага бэшэ нооно хайшалха, гүрэндөө 50 килограммнаа бага бэшэ шэгнүүртэй, тарган хониды тушааха гэгэн социалистическэ уялга абанхай.

нооно хайшалхын, хамагнаа тарган, хамагнаа эхэ мяха гүрэндэ худалдахын түлөө хонидоой дунда шанга мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Нүхэр Бураков энэ мурьсөөнэй түрүү үргээдэ ябалсажа байдаг. Тэрэ мүнөө жэлдэ хонин бүрихөө дунда зэргээр 5 килограммнаа бага бэшэ нооно хайшалха, гүрэндөө 50 килограммнаа бага бэшэ шэгнүүртэй, тарган хониды тушааха гэгэн социалистическэ уялга абанхай.

нооно хайшалхын, хамагнаа тарган, хамагнаа эхэ мяха гүрэндэ худалдахын түлөө хонидоой дунда шанга мурьсөөн дэлгэрэнхэй. Нүхэр Бураков энэ мурьсөөнэй түрүү үргээдэ ябалсажа байдаг. Тэрэ мүнөө жэлдэ хонин бүрихөө дунда зэргээр 5 килограммнаа бага бэшэ нооно хайшалха, гүрэндөө 50 килограммнаа бага бэшэ шэгнүүртэй, тарган хониды тушааха гэгэн социалистическэ уялга абанхай.

но

Ага дүү орон нутагчид

И. КАЛИНОВ.

Хятадай бага үндэнэ яхатан)

2. ҮНДЭН БОДОН УБЭР МОНГОЛ

Хятадай нэг эх өөрн захиргаа тэдэнд хэлбэртэй аймаг болох Убэр Монгол ороной бүх газарай арбайн нэг хубине эзэлдэг. Хүн зонойн тоо юн миллионхоо үлүүтэй. Гол түлб монгол, хитадууд эндэ хуудаг юм. Гэбшье эндэ манжуур, орон, эвенк, дунган, солон, солонгос болон бусад бага яхатан ажагуудад.

Убэр Монголой ард зон сүлөөр-лэнгэйнгээ хүлээр демократи болон социалистическ эхэн илаата туйлажа, шэнэ ёноной социалистическэ байдал мандуулха талаар эршэмтэйгээр урагшаа дабшажа ябана. Богонихон болзорто эндэ гурбан зуун жэл соо тохоржо байхан хуушанай феодад мунхаг байдал үндэһөөрөө хүмэрин унажа, ард зонной зол жаргалта социалистическэ байгуулалта тогтоогдохон түүхэтэй. Ингэжэ урдан мэлжэгдэн дарлагдажа байхан ажалша ард зон Хитад ороной этвэй нэгэ бүлгэдэ оржо, эрх сүлөөгөө, зол жаргалаа гартаа бүхөөр барива ха юм.

Өөрн доторой захиргаага үндэһэн маяг аймаг боложо, 1947 оной майн 13-да тогтохооной хойшо Убэр Монгол ажахыгаа, соёл бол-босороолоо булай түргөөр хүгжөөжэ байхай. Убэр Монголд ашагта малтамал элбэг юм. Тимэһээ сүлөөрлэнгөө хойшо үйлдбэрээ айхтар ехээр хүгжөөжэ шаданан байна. Мүнөө эндэ хэдэн зуугаад үйлдбэрин газарнууд бодонхой. Бултадаа тэдээр мүнөө сагай шэнэ техникээр оньожоруулагданхай. Имагтал гансахан түрүүшн табан жэлэй хараагаар 300 шэнэ үйлдбэрин халбаринууд баригдаа хэн.

Хитадай Коммунистическэ партиин, правительствын шиндхэбэрээр орон дотор томо ажайуудбэри эршэмтэйгээр бодхоогдожо эхилэнхэй. Мүнөө үедэ Убэр Монголд үйлдбэрин зуугаад гаран томо хото горолууд мандаг бодоо. Баотоу хотодо ороной металлургийн гурбада-

түбэй газарнууд: Хүхэ-Хото, Улан-Хото гэдэгүүд баһал урган бодожо байнхай. Убэр Монголд хүнгэн ажайуудбэршье ехээр хүгжэнэ.

Бээ даһан аймаг болоһонхоо хойшо үйлдбэрин болон хүдөө ажахын зүйлнүүдэ гаргалта таба дахин ехэ болонхой. Убэр Монголд шулуу нүүрһэн, түмэрһөө гадна үнгэтэ металл, графит, марганец элбэг юм. Тинхэдэ нарһа, хуһа мод захагүй ехэ байха.

Машина бүтээлгэ хүүлэй үедэ эли харахаар хүгжэжэ байнхай. Тус үйлдбэридэ 1958 ондо гуша мянган хүдэлмэришэд хүдэлөө хэн. Хүүлэй жэлдэ Убэр Монголд орёо оньһон, нарин нягта машинууд бүтээгдэдэг болоо. Хүдөө ажахын машина, тракторнууд олоор гаргагдана. Хүхэ-Хотын машина бүтээдэг заводой гаргаһан хүнэй машинууд 1958 ондо Лейпцигтэ болон Бирмэдэ эмхидхэгдэн уласхоорондын яармагта табигдаа хэн.

Сүлөөрхынгөө урда тээ Убэр Монгол оройдоо арбан нэгэ миллион киловатт-час электрын гал жэлдэ үйлдбэрилдэг наа, мүнөө үедэ жэл соогоо дүрбэн зуу миллион хүртээр үйлдбэрилнэ. Мүнөө үедэ нефтин, химическэ, модо үйлдбэрин халбаринууд урагшатай ехээр хүгжэжэ байна.

Орон соогоо социализмые түргэн болзор соо байгуулха хэрэгтэ бүхэ хүсээ үгэхэ гэнэ Хитадай Коммунистическэ партиин уралада харюу болгон Убэр-Монголой ажалшад 1958 оной зүн зарлагдан намын ехэ суглаан дээрэ ажайуудбэрээ, хүдөө ажахы болон мал ажалаа эрид ехээр хүгжөөжэ түсбэ баталан абаһан байна. Энэ түсбэй ёһоор, хоёрдох табан жэл соо ардай ажахы улам ехээр хүгжэжэ байһанин дамжагуй.

Убэр Монголой хүдөө ажахы гайхалтай түргэн хүгжэжэ байнхай. Хэдэ миллион тарнаж мүнөө социалистическэ ёноной байдалда шэлжэн оржо, хамтарал—колхоз гэбшье байгуулжа байна. Эндэхид урдан гол түлб мал ажахыгаал эрхилдэг наа, мүнөө таряан ажал эрхилдэг болоо.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Убэр Монголой малшад ехэ амжалта туйлаа. Хэрбээ энэ орондо 1949 ондо 9 миллион толгой адуу мал байгаа наа, 1959 ондо 24 миллион болотороо ургаһан байна. Мүнөө Убэр Монгол һу, мяха, тоһо, ноһо абалгаар Хитад орон соогоо түрүүлжэ ябана.

Бури үнинһөө хойшо баруун хойто түгэй шанга халхин губи талын жэжэ элһые Убэр Монголой газар дээрэ хаярхархидга юм хэн. Мүнөө энэ элһэнэй зам дээрэ найдамтай хаалта бодхоогдонхой.

Ингэжэ Убэр Монголой ажалша ард зон байгааһин барга хүсэнтэй эрлэхгээр тэмсэжэ, эрх сүлөөгөө эдлэнгэ саһна хойшо хэдэн зуугаад мянган гектар газариа ашаглажа шаданан байна.

Ляохэ мурэнэй баруун эрьбье ташаа ондоо болохо гэнэн хараа түсбэ 1958 ондо Убэр Монголд абтаа бэлэй. Энэ түсбэй ёһоор гансахан лэ Ляохэ мурэнэй баруун эрьбине нэлэнхы үргэн газар дайда ган гасуурһаа, уһанай аюуһаа хамгаалагдажа бэшэ, мүн бэшэ бэшэше гол горхоной уһы номгодохо болон дүтэ шадар байхан газарые уһалха асарие ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Энэ тала дайдаа мянгаад багахан сөөрмүүд тогтоогохоор хараалагдана. Тиин

Убэр Монголой уһалагдаг талмай гурбан жэл соо миллионхоо үлүүтэй гектар болохо байна. Тинхэдэ сөөрэм тохойн дэргэдэ, һубаг канава татахдаа олон тоото электро-станцинууд баригдажа ёһотой. Хүдөө, мүн мал ажахые хүгжөөжэ энэ гол зорилгын бөлүүлэгдээд байхда, Убэр Монголой ажалшадтай байдал хэлсээнгүйгөөр дээшэлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Туляя городой дэргэдэ хуулагданан модод. «ДРУЖБА» журнальһаа буулгагданан репродукцинууд.

Хүдөө, мал ажахые саашадан эршэмтэйгээр хүгжөөжэ агууехэ тэмсэлье Убэр Монголой коммунистууд толгойно. Мүнөө Убэр Монголд 200-гаад мянган коммунистууд тоологдоно.

Убэр Монголой ажахын, соёл бол-босоролой хүгжэлтэдэ бүхы хитад арад ехэхэн түһа хүргэдэг юм. Хитадай хэдэн олон аймаг түб газар-һаа гүрэнэй болон худалдаа наймаанай эмхи зургаанаар дамжан, Убэр Монголд барилгын алибаа хэрэгсэл түхээрлэнгүүд, арад зондо эд бараан, эдэ хоолой зүйлнүүд ходо эржэлт байдаг.

Сүлөөрхын урда тээ Убэр Монголой хүн зон барагсаан эрдэнэ ном-гүй байхан юм. Хитадай Коммунистическэ партиин, Арадай түб засагай анхарал оролдолгын ашаар эндэ 8 мянган хургууль нээгдэжэ, хүдэлмэришэд, малшадтай 600 мянган үхибүүд хуралсана. Сүлөөрхэнэй хүлээр анха түрүүшн багшанарай болон ветеринарна институ-дууд нээгдэ бэлэй. Харин 1957 ондо хүдөө ажахын, медицинн институтууд, мүн университет нээгдэ хэн. Монгол, үйгүүр, манжуур, солонгос болон бэшэ бэшэ үндэһэт-нэй үхибүүд түрэл хэлэн дээрээ ном үзэнэ. Хитадай бага яхатанай хуу-даг газар дээрэ урдан нэгэше дээдэ хургуули байдаггүй бэлэй. Харин мүнөө 18 институт, технику-мүүд хүдэлмэрилнэ. Тэндэ 11 ондо ондоо үндэнэ яхатанай түлөөлгшэд —студент оюутан хуралсана. Бага яхатанһаа мүнөө хэдэн мянган мэр-гэжэл түгэс хүнүүд урган хүмүү-жэ.

Сүлөөрхын урда тээ хэдэн мян-ган хүн зондо ганса врач хүртэдэг хэн. Мүнөө эндэ хэдэн зуугаад больницы, нарайлгалын, гэр үхи-бүүдэй эмнэлгын газар, станци, ап-теке болон элүүржүүлхы бусад олон эмхи зургаанууд хүдэлмэрилнэ.

Агууехэ Хитад ороной үргэн дэ-люон газар дээрэ һууһан бусад олон үндэнэ яхатанга нэгэн хам-та Убэр Монгол нотаг үндэн бодо-жо, ажахыгаа, соёл бол-босоролоо хүгжөөжэ, социализмын харуул һай-хан замаар урма зоригтой урагшаа дабшажа ябана.

(Үргэлжэлэлын хожом гараха)

ХИЛЫН СААНАААА

Советскэ правительствена делегациин Аргентинэдэ байһан тухай

БУЭНОС-АЙРЕС, майн 24. (ТАСС). СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдхэн ор-логшо А. Н. Косыгин түрүүтэй СССР-эй правительствена делега-ци Майн революциин 150 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадалсаһаа Буэнос-Айрес эрээд байна. Энэ деле-гаци харин делегацинуудай хүндэ-лэлдэ «Сервантес» гэжэ театрта эмхидхэгдэн концертдэ үсэгдэлдэ үдэшлэн байлсаа.

Аргентинын национальна оборо-нын министр Вильяр харин гүрэн-нүүдэй сэрэгэй делегацинуудай хүндэ-лэлдэ сайлалга эмхидхэе. Буэнос-Айресэй сэрэгэй клубта эм-хидхэгдэн энэ сайлалгада Совет-скэ талаһаа СССР-эй правитель-ствена делегациин гешүүн генерал-полковник П. А. Лапкин, Аргентин-дхи советскэ сэрэгэй атташе пол-ковник П. П. Соколов гэгшэд байл-саа.

Сайлалганы хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

БУЭНОС-АЙРЕС, майн 25. (ТАСС). Аргентинын правитель-ствын уралаар Майн революциин 150 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадал-саһаа эндэ эрээд байһан Советскэ правительствын делегаци, мүн хар-ин гүрэнүүдэй делегацинууд Арг-ентинын Республикын Верховно сүүдэй байрада үсэгдэлдэ ороһон байна. СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдхэн ор-логшо А. Н. Косыгин түрүүтэй советскэ правительствын делегаци тэрэ үдэр «Текстиль остэ» гэжэ гүр-нэй текстильнэ фабрикада орожо хараа. Орон соохи текстильнэ энэ томо предпрятйһаа бүри 180 мянган метр ноһон буд, 72 мянган килограмм ноһоной ээрэдхэ гар-гадаг юм.

Майн революциин 150 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадалсаһаа эршэн харин гүрэнүүдэй делегацинуудай толгойлогшонорой хүндэлдэлдэ Арг-ентинын Республикын президент Артуро Фрондисиин эмхидхэнэ сайлалгада Советскэ правитель-ствын делегацие толгойлогшо А. Н. Косыгин үдэшлэн байлсаа.

Бейрутэ советскэ выставкэ нэгдбэ

БЕЙРУТ, майн 24. (ТАСС). Үсэг-дэлдэр үдэшлэн Бейрутэ ЮНЕС-КО-гэй орондо «Атом амгалан тайбан ажалда» гэнэн гаршатай выставкэ нэгдбэ. Ливанай гэгээр-лэй министр Джаран Нахас вы-ставкэ нэгээ. Выставкын нэгдэхэдэ министрүүд, Ливанай олоний-тын түлөөлгшэд, харин гүрэнүү-дэй дипломадууд байлсаа.

Лаосой патриодууд пүрмэхөө зугадаба

ПАРИЖ, майн 24. (ТАСС). Франс пресс агентствын Вьентьян-һаа дамжууланай ёһоор, Вьентьян шадар байдаг концентрационно ла-герьһаа үсэгдэлдэ һуни Нео Лао Хак Сат партиин ЦК-гэй түрүүл-гшэ принц Суфанувонг, партиин бу-сад долоон гешүүд тэрлэлэн бай-на.

Принц Суфанувонг Лаосой ара-дай патриотическэ тэмсэлдэ хабаа-далсаһанайгаа түлөө засагаархи-даар арестовалагдажа, 1959 оной июль һарада концентрационно ла-герьта хаягданан юм.

Лаосой патриодуудай концлагерьһаа зугаданан туйша

ПАРИЖ, майн 25. (ТАСС). Франс пресс агентствын корреспон-дентын Вьентьянһаа мэдэсэхэнэй ёһоор, Нео Лао Хак Сат партиин ЦК-гэй түрүүлгшэ принц Суфану-вонгын, мүн Лаосой бусад патри-одуудай концлагерьһаа зугаданан-тай дашармудуулан, Лаосой збэ-сэгтэ хүсүнүүдэй командованиин приказай ёһоор, үсэгдэлдэр Вьен-тьянда комедантын час сонсох-добо. Вьентьянһаа үдэршье, һүн-шье гаража ошолго хоригдоо.

КНР-эй правительствын шанга хануулла

ПЕКИН, майн 25. (ТАСС). Синь-хуа агентствын мэдэсэхэнэй ёһоор, США-гэй сэрэгэй корабль майн 24-дэ 19 час 12 минутһаа 21 час 9 ми-нута хүртээр КНР-эй далайн хилые Дунинь-Хайтань (Фуцзянь провин-ци) шадар дабан ороһон байна. США-гэй сэрэгэй корабль майн 25-да 01 час 12 минутһаа 2 час 14 ми-нута хүртээр КНР-эй далайн хилые дээрэ дурсагдан газараар дабан ороо. США-гэй сэрэгэй самолет майн 25-да 9 час 57 минутһаа 10 час 10 минута хүртээр КНР-эй агаарай хилые Гуандун провинци-дахи Шаньвэй, Пинхай гэжэ газар-нууд дэзгүүр дабан ороһон байна. Америкын корабльнуудай, сэр-гэй самолетуудай хорото зорилгоор хил дабан ороһонтойн дашарм-дуулан, КНР-эй гадаадын хэрэгүү-дэй министрствын түлөөлгшэ шанга хануулга хэхээр түлөөлгэд-бэ.

36 найрамдалда аюул тохёолдуулан США-гэй хорото ябуулгануудые болюулха!

ООН-эй АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, майн 25. (ТАСС). США-гэй сэрэгэй авиациин Совет-скэ Союзда эсэргүүгээр хэһэн хо-рото ябуулгануудай 36 найрамдал-да аюул тохёолдуулжа байһан туй-шаа Советскэ правительствын оруулан дурадхал үсэгдэлдэр үдэн һүүлээр Аюулгүйн Советдэ зүбшэн хэлсэгдэжэ үргэлжэлөө.

Советскэ Союзай дэбжүүлэн шуухала, хойшоуулашагүй асууд-лай Аюулгүйн Советдэ түрүүшн-гээ үдэр зүбшэн хэлсэһэн дүнгүүд ООН-эй залнууд соо, журналист-нуудай дунда зүбшэн хэлсэгдэнэ байна.

США-гэй авиациин Советскэ Союзда эсэргүү хорото нийдэлгэ-нүүд, Советскэ Союзай агаарай хил-ые Америкын самолетуудай үсэд нэтрүүгээр дабан оролго Холбоото Штадуудай зорюута бөлүүлжэ байһан политика мүн гэжэ СССР-эй түлөөлгшэ хэлэһэн үгэ соогоо этигэмээр харуулан байна. Пар-ижда болохо правительствонуудай толгойлогшонорой зүблөө таһал-дууланай түлөө США эмзэтэй бай-на гэжэ СССР-эй түлөөлгшэ мэд-үүлбэ.

США-гэй гадаадын политикын харата хэрэгые Аюулгүйн Советдэ трибунаһаа Советскэ Союзай тү-лөөлгшын элишлэн харуулжа байха үедэ конгрессэй зал соо, Америкын хэлбэлдэ, Америкын радио, телевидениин хэһэн дамжуула-нуудта Даллесай баримталдаг поли-тика ехээр шүүмжэлгэдэ.

США-гэй хорото политикые эрид шууд элишлэгэ, уласхоорондын эр-хы хамгаалха туйша Советскэ Со-юзай шанга эрилтэ 36 найрамдалда дуратай бүхы гүрэнүүдэй дунда һайшаагдан байна.

Аюулгүйн Советдэ Советскэ Со-юзай түлөөлгшын хэлэһэн үгэ Со-

ветскэ Союзай гадаадын политикын моральна ариун һайхан шэнжэ ша-рхые гэршэлэн харуулаа. Америкын түлөөлгшэ Лоджик хэлэһэн үгэ, өөһэдһингөө политикын али болохоор зүбүүлхые оролдо-һон һэдэлгэнэ хүнүүдые үнэншүү-лээгүй.

Аюулгүйн Советдэ хоёрдох үдэр-эһин заседани юу харуулаа бай-гуулан, Америкын политикын юрхны шэглэһе дэмжэһэн гүр-нүүдше США-гэй хорото ябуул-гануудай хуули буса, ехэ алдуул-байһиын мэдэрһэн байна. Жэ-шэнь, Франциин түлөөлгшэ Бернэ үсэгдэлдэрэй заседанида эгэн тү-рүүлэн үгэ хэлэхэдэ ингэжэ мэдэр-гэ баатай болоһон байна: «Майн 1-дэ болоһон ушар, тэршэлэн сам-ледуудай хил дабан оролго та-нуулай зорилготой байна, эдэ би-римтануудые СССР-эй правитель-ство буруушаана». Франциин тү-лөөлгшэ ингэжэ хэлэхэдэ Америкын хорото зорилгоор хэһэн ний-дэлгүнүдмөн бодото дээрэ эгэр-шэлжэ үгэһэн болоо.

Англиин түлөөлгшэ П. Диксон үгэ хэлэхэдэ Америкын авиациин хорото нийдэлгэнүүдые үмөөрһин оролдоо.

НАТО-гой гүрэнүүдэй бусад тү-лөөлгшэнүүдтэй ади Италиин тү-лөөлгшэ Америкын правитель-ствын политикые, хорото зорилготой хэлгэһэн нийдэлгэнүүдые үмөөрһин оролдоһон байна.

Польшын делегат Михайло-скиин хэлэһэн үгэ хүнүүдые ехэн һонирхуулаа. Хүүлэй үедэ болоһон байдал юу харуулаа гэжээ, Аюу-гүйн Советдэ үзэмжэдэ Советскэ правительствын дэбжүүлэн асуу-дал угаа ехэ удаханартай байһан гэжэ тэрэ мэдүүлэ.

Чилидэ болоһон газарай хүдэлөөнэй хойшологнүүд

НЬЮ-ЙОРК, майн 24. (ТАСС). Газарай ехээр хүдэллэн, энэһэй шалтагаанаар Чилидхи Шошөөк гэжэ вулканай майн 23-да тэрэржэ эхилэн дээрһээ һүүлшын мэдээ-сэлэй ёһоор, мянга шахуу хүн үхэ-һэн, мянгаһаа дээш хүн хурагуй-гөө үгы болоһон, 1500-һаа дээш хүн шархатаһан, 100 мянга гаран хүн гэр байрагуй үлэһэн байна. Чилиин хэлбэлэй мэдэсэхэнэй ёһоор, 24 фут үндэртэй далайн ехэ доллин 3 дахин эбхэрэн эржэ, Урда Чилиин горолуудай гэр бай-рануудые һандаргаа, олон гэрнүү-дые, хүнүүдые далай руу абаһаа. Чилидэ газарай хүдэллэнэй һүү-

дээр үсэгдэлдэр Номгон далай соо-гуур час соо 400—500 миль түргөө эбхэрэн ябан долгинууд Япон, Австралиин, США-гэй, Гавайдахи аралуудай эрбэнүүдтэ хүртэл байһа. Тэрэ шалтагаанаар олон тоо-то хүнүүд һаһа бараа, гэр байр-нууд олоор һандаргадаа. Үндэр-рөө 33 фут болохо далайн долгын Японой зүүн эрбэнүүдые соһин 200 хүниин далай руу абаһаһан, 36 мянган гэр байрануудые уһан-шэнгэһэн, заһаа агнадаг 900 су-на хүмэриулһэн байна. Номгон да-лайгаар эбхэрэн долгинууд США-дхи, Мексикын эрье тулажа, хэл-тосхонуудта аюул тохёолдуулаа.

ЧИЛИДЭ ДАХИНАА ГАЗАР ХҮДЭЛБЭ

„Хүн зон бэрхэтэй байдалда оронхой“

НЬЮ-ЙОРК, майн 25. (ТАСС). Үсэгдэлдэр Гринвичын сагаар 23 час 20 минутта, Москвагай сагаар 2 час 20 минуттада Кичао арал ша-дар (Чилоэ провинци) гурбадаһаа газар хүдэлбэ. Чилиин эрдэмтэй мэдүүлэнэй ёһоор, газарай энэ хү-дэлбэн угаа ехэ хүсэтэй байба. 10 минутын зайтайгаар газарай хүдэл-хэдэ арал дээрхи хадын оройнууд хэмхэржэ, далай тэгшэ унаа. Энээн-һээ боложо хэдэн тосхон шулуу, шоройгоор хушагдаа. Энэ арал дээр, мүн Чилоэ гэжэ арал дээрхи хүн зон бэрхэшээлтэй байдалда оронхой үсэгэ засагаархи мэдүүл-нэ. Вулканай тэһэрһэн газарта хэд-эн горол, портууд үндэһөөрөө үгы хэгдэ, олон хадануудай орой-нууд хэмхэрэн унажа, туйлай ехэ хонхорхойнууд бин болоо, хоёр шэ-нэ вулкан тэһэрэ гэжэ информаци-онно агентствонуудай корреспон-дентнүүд мэдэсэһэн. Олохон газар-

та харгы зам һандараа. Газарай хүдэллэнэй шалтагаанаар 4 үдэр-э туршда 3625 хүн үхөө гү, али һар-гагүй үгы болоо, хоёр миллион шахуу хүн гэр байрагуй үлөө гэжэ Чилиин правительствэ сонсохоб. Үшөө хэдэн неделлин туршда газ-ар хүдэлжэ магадгүй гэжэ Чилин эрдэмтэд багсаана.

НЬЮ-ЙОРК, майн 25. (ТАСС). Юнайтэд пресс интервешнл агент-ствын мэдэсэхэнэй ёһоор, мүнөө-дэр Чилидэ газар дахинаа ехэ хүс-тэйгөөр хүдэлбэ. Газарай дүрбэ дахин ехээр хүдэлхэдэ далайнаа угаа ехэ хүсэтэй долгинууд эбхэр-эрһэн байна. Агентствын мэдэсэх-энэй ёһоор, далайн ехэ долгинууд Чилиин урда эрбэнүүдтэй бэр-тосхонуудые һандаргаа. Энэһэн уламжалан үшөө хоёр вулкан тэ-һэрбэ. Мүнөө үелэ 9 вулкан тэһэр-жэ, халуун нурма, бусадшые зүб-нүүдые дээшэнэ шэдэнэ.

ГАЗАРАЙ ХҮДЭЛӨӨННӨӨ ЯПОНОЙ ХҮН ЗОН ЕХЭЭР ХОХИДОВО

ТОКИО, майн 25. (ТАСС). Япо-ной радиогой мэдэсэхэнэй ёһоор, үсэгдэлдэр Номгон далайнаа ехэ долгинуудай Япон руу эбхэрэн эр-лэнэй шалтагаанаар 165 хүн үхэһэн гү, али хурагуйгөөр үгы болоһон байна, 626 хүн шархатаба. Чилидэ газарай хүдэллэнэй шалтагаанаар Номгон далайгаар нимэ хүсэтэй

долгын эбхэрэн эрээ-Далайн дол-гиндо байрдажа, 49 мянган гэр һандаргадад уһа руу абаһан, 1900 судна гэмтээгдэнэ байна. Бү-хы дээрэ 150 мянган хүн хохидоо Японой эрье руу Номгон далай-һаа эбхэрэн эрлэн долгинууд 1938 онойхитой адлирхуу хүсэтэй бай-гаа.

США дэлхэе тойрон дабшаха хэмэл одо табиба

НЬЮ-ЙОРК, майн 25. (ТАСС). Холбоото Штадууд 2,5 тонно шэг-нүүртэй «Мидас» гэжэ хэмэл одыс Канаверал гэжэ тохойлохи (Флори-да штат) өөрынгөө ракетнэ база-һаа үсэгдэлдэ табихан байна. Сэр-гэй яноуса мэдэсэхэнүүдые суг-луулха аппаратурануудтай энэ хэ-мэл одон тухай США-гэй газет-

нүүд ехээр бэшэнэ. Энэ одон «агаар-тай тагнуулан» гэжэ нэрлэгдэн-хэй. Хэмэл одон замдаа оробо гэжэ агаарай эрэгтэй хүсүнүүд сонсох-һон байна. Тоололтын аппаратай эблэрһэн дээрһээ одоной хэдэ шэ-нээн холуур дабшаха болоһонини тодорхойлогдоогуй.

Эйзенхауэрэй Япон ерэхэ болзорын хойшолуулагдажа магадгүй

ПАРИЖ, майн 25. (ТАСС). Франс пресс агентствын корреспон-дентын Токиоһоо мэдэсэхэнэй ёһоор, Японой премьер министр Ки-си мүнөөдэр ингэжэ мэдүүлэн бай-на: США-гэй президент Эйзенхау-эрэй байгша оной июнь һарада Япон

ерэхэ болзорые хойшолуулжа тухай асуудал мүнөө үедэ зүбшэн хэлсэ-дэжэ байна.

Редакторай орлогшо. С. БАЛЪШНИМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баотоугай металлур-гийн комбинадэй конструкторска бюройгой ухаалан зоёхгошод шэнэ приборингоо дэргэдэ.

хи томо түб болохо Баотоугай металлургийн комбинат байгуулагда-жа байна. Энэ жэл түс комбинат шэрэм, булад хайлуулжа эхилжэ юм. Убэр Монголд хэдэ хэдэн электротехническэ, шулуу нүүрһэ малтан абалгын, машина бүтээлгын болон бусад заводууд байгуула-данхай. Металл үйлдбэрилдэг хоёр

2) Үргэлжэлэл. Эхининнь манай газет-ын майн 25-най номерто.

«ОЗОРНЫЕ ПОВОРОТЫ». ШЭНЭ КИНО

«Озорные повороты». Иимэ гар-шагтай үргэн экран-тай кинокомеди чинислэл хотымнай «Прогресс» кинотеатртай харуула-гдажа эхилбэ. Тус фильмын удхан иимэ: Таллин городой Пирита-Клоостриметс гэнэн харгы дээрэ энэ кинокомедийн герой хэдэн удаа республикын чемпион болоһон Рай-во, залуу мотоциклист Вайке гэг-шэдтэй танилсанабди. Мүрысөөн бүхэндэ хабаадалсажа, амжалта туйлаһан Райвын һураг суу хаа хаангүй мэдэжэ болоо. Энээгээр энэ һанаагаа амарһан Райво үетэн нүхэдөө хүндэлжэ, хайрлахаяашье

Хоёрдох арбан хоногто...

болишоно. Эдэ бүгэдые ойлгоһон үетэн нүхэдэни Райвые зүб замда оруулхын тула ехэхэн хүмүүжүүл-хын хүдэлмэри абуула. «Озорные повороты» гэжэ энэ фильмын гол рольнуудта залуу актёр, Таллин городой хүнгэн про-мышленностиин техникумдэ һура-садаг Пеетер Шамаков, Таллиной нэгэ хургуули дүүргэһэн Терье Луйк гэгшэд наадана. Энэ кино 1959 ондо Таллин городой киностудияда зоёг-дожо гаргагданхай. Нүгөөдэ—«Великий Карузо»